САМОСТІЙНА УКРАЇНА

КВІТЕНЬ — ТРАВЕНЬ, 1972

INDEPENDENT UKRAINE

ЧІКАГО — НЬЮ-ЙОРК

«САМОСТІЙНА УКРАЇНА»
Видає Видавнича Спілка в Чікаґо
Орган Центральної Управи ОДВУ
Головний Редактор Михайло Панасюк
Річна пенедплата 6 дол., окреме число 75 центів

INDEPENDENT UKRAINE
Edited by
Organization for the Rebirth of Ukraine
Editor in Chief Michael Panasiuk
Published by
Ukrainian American Publishing Co., Inc.
2315 W. Chicago Ave. ,Chicago, Ill., 60622
Yearly subscription $6, single copy 75 cents

На пресовий фонд нашого журналу склали:

Збірка на поминках по сл. п. Петрові Пр'ймакові 67 дол., д-р Іван Мулик — 9 дол., Василь Марущак — 4 дол,

Щиро дякуємо!

СТОРІЧЧЯ НТШ

Чікаґський ініціятивний комітет для відзначення Століття наукової і видавничої діяльности НТШ започатковує ці відзначення науковими доповідями.

Перша Наукова Конференція з доповідями вібується

В СУБОТУ 20 ТРАВНЯ О ГОД. 7 вечера в домі УНС при 841 Вест Вестерн Евеню в Чікаґо.

Проф. д-р Юрій Фединський виголосить доповідь н. т. «Україна в Об'єднаних Націях», проф. д-р Степан Горак доповідатиме на тему «Україна в американській історіографії».

Конференцію відкриє вступним словом про НТШ і Асоціяцію Професорів голова Ініціятивного Комітету професор д-р Юрій Мачук. Доповіді подумані для ширшого громадянства, тому проситься українську громаду до масової участи.

САМОСТІЙНА УКРАЇНА

РІК XXIV КВІТЕНЬ — ТРАВЕНЬ, 1972 Ч. 4-5 (244-245)

М. Махнівський

КРЕМЛІВСЬКИМ ШВАРЦБАРТАМ

Цей день сумний нам чола хиле...
Болюче гнітить нам серця.
Вже два Вожді лягли в могилах —
Повиті в славі і в вінцях.
Це ви, кремлівські шварцбарти
На їх зняли бандитський ніж;
Тасуючи, як шику карти,
Шепочучи: «От цього ріж!»
Так, так! Ви добре знали гади
Кого забити, в гріб звести,
Бо в люті Каїна — ви б раді
Назавше нас з землі змести.
Пекельну зброю, ніж, пістолі,
Щоб панувать — пустили в хід...
Важких ви завдали нам болів —
Міцний, як мур став наш нарід!
Не вам шварцбарти з валюхами
Наш переможний хід спинить...
Лишаєм вам, прокляті хами, —
Казитись, лютитись й вить.
Ми ж — нахиливши в смутку чола —
В єдине з'єднані цим днем,
До сяйва волі вперто йдем —
Хай люто виє в слід віхола...
О, знайте кляті, люті кати:
Вождів ви вбили... Не всіх нас...
Шалійте ж! Прийде помсти час —
І ми за все це вам заплатим!

Юліян Вассиян

В РІЧНИЦЮ

Чарівна Батьківщина наша — благословенна ласкою високого неба і — беззахисна на землі. Відкрита для вітрів Сходу, безборонна на Захід, золотом нив простелена на Північ, звідки рушиться і звалиться на неї найлютіша заверюха, записана в пам'яті прадідів і внуків.

Казкова земля на грані суходолів і на перехресних дорогах — зазнала твердих ударів долі, яким і по цей день нема кінця. Призначена вона сталась тому, що на ній завжди залишався, а був ним той, хто від непам'ятних днів припав до неї серцем, і душею вселився в неї, — той, що лихоліття налетів і облог перший втримав та рішився жити тут в похмурій тіні меча.

Якого був роду і кров яких предків плила в його тілі, з котрої сторони світу сюди прибився і розбив свій намет, чи може родився тут на зорі людського світанку і є первозаконний і первозванний. Важко на це відповісти звичаєм людської науки, яка жадає доказів, пам'яток і свідків матеріяльної правди. Від первопочатків таких нема. Та є один багатющий посвід, велитенська скарбниця — сам живий народ — автохтон. Він держить у своїй душі єдиний ключ, яким уява розкриває час до минувшини і джерел. Власне серце і почуття кажуть йому, що на цій землі він мусів і здавних-давен бути вкорінений в неї немов дерево, переплестися з нею

так глибоко і нероздільно, щоб перетривати кожну бурю, навіть і ту, що покотом виложила людський ліс, але коріння його не вирвала. Довго не росла після неї трава і не дихала земля, — проте здавлене лоно її таки врешті випрямлялося і начинало знову буйно родити. А ті, що росли з предвічного посіву, вкінці виростали дуже і згодом пізнавали, з якого вони народу.

Батьківщина наша — за волею ворогів своїх — не повинна мати власного імени, носити на собі пам'яткових окрас, пишатися знаками давньої слави, бути гордою на синівське плем'я людське, що його вона виховала теплом матері. Всі її вороги сходилися на одній думці: робити її безіменною, переназивати її та, немов окраєць якийсь, долучати її до своїх державних просторів. Все, що нагадувало б історичну давність і своєрідність тієї країни, кожний вираз краси і сили її народу, — треба стерти з її лиця, зарівняти сліди святих місць, опустошити і обезобразити цілість. Славне її ім'я залізом пекло їхню заздру, жадібну і мстиву душу загарбників, і вони рвали і мстилися. Але нищівна воля бездомного номада безсильна боротися з вічним духом природи неспроможна наказати ім'я тій, що давно назвалася і носить свій законний знак від зарання свого буття.

Де, в яку глибину заховала чудодійний талісман свій, з якого джерела струмлять її воскресні сили? Бож наглядно видно, що невміруща вона, коли — побита, зруйнована і з усього окрадена, — підводиться знову і феніксом злітає із попелу пожарищ. Воскресає в красі минулих віків і грядучих надій. У вінку із квітів весни іде в зелений луг, мов наречена. Пісню виводить давню, йде над кручу Дніпрову, вінок кидає на воду. У мріях ясноволоса палає голова. Кого дожидає, кому назустріч весільно вийшла прекрасна діва степова?

Так було завжди. Виходила кликати долі, — лицаря звала із води, щоби вийшов і землю велику з полону неволі звільнив. Ніколи не кликала марно. У тузі вимріяний, болем виколисаний, оспіваний серцем... приходив — в шоломі і з мечем. Або серед глухої ночі Бояном являвся і словом вищим будив «мертвих, живих і ненароджених». А мову пророчу кінчив громом заповіту, і... клався в могилу поблизу святої води.

Ось вічне ім'я її, перемите кров'ю землі і з молоком матері в душу сина, духом його як скарб найцінніший відчуте, голосно вимовлене, вірно повторене, і ще раз побожно устами пророка-мученика прославлене. Як легко співна душа виспівала чарівну звучність рідного слова! Воно не передається нікому, хто не здібний бути дружинником і лицарем своєї землі. І тільки тому дає вона свою красу і славу, своє добро і багатство, хто в її оборону відважний підняти руку і тоді, коли вона, земля рідна, ограблена і осквернена, а він — її оборонець — сам один проти ворожої тьми. Нехай бодриться вірою в її містичну силу, бо має в собі нерукотворний скарб, якого ніколи не відкриє око здобичника і ніяка загребуща рука його не торкнеться. Не ізживається цей скарб в часи голоду і смути, але могутніє саме в трудну хвилину розпачі і безнадії. Сміливий самотній оборонець і не оглянеться, як довкола його виросте із землі молода рать вершників — йому на підмогу в боротьбі з потворою.

Від непам'ятного часу заповзає в соняшну землю страшний змій — жадний квітучого її добра, спраглий її гарячої крови і нестямно жаждучий її — душі. Хто він, з якого насіння виклювався, де набрався невиданної подоби, бо виріс великий, незугарний, страхітний. Родовід і пору його появи годі встановити, можна здогадуватися, що він споріднений з мітичними потворами передвіку, а прародич його жив на дереві райського саду та спокушував овочем зла першу людину. Блідий є біблійний вуж супроти сучасного воплочення злого, що ось кинуло свою тінь на половину світу, а другу, ще в сонці, дивиться холодним зором жадоби. Якими нетрями праісторії мандрував сучасний вуж, того може й сам він не знає, — досить, що поглинув життєве жниво не однієї землі і стравив кровне насліддя не одного племени. Йому пощастило перетривати добу лютого панування свого старшого брата, підглянути таємницю його сили, переняти увесь досвід родинно життєвої мудрости і вкінці перелити ціле його насліддя у свою молоду подобу.

Природа вужа незмінна, і недаром володар темнот вподобав собі його та вчинив із нього свій видимий лик. Панування, влада — холодна, жорстока, безмежна, — визначає породу земного і світового зла. Колись живу видимість злого розуміли як чинну спокусу для людини, сьогодні ширше і глибше розкрились челюсті його печери. В них пропадає не сам достаток людської праці, туди спливає виточена із ран живої жертви кров, там побудовані досвідні місця для страшних тортур, яким підпадають найшляхетніші зразки людської породи. Найбільша бо на-

солода для вужа — образ мук. Спокійно приглядатися, як повільно ломиться, ячить і конає небезпечна йому шляхетна людина. Не лиш окремі люди, — цілі суспільні стани і навіть народи сталися приречені загинути з коренем. Нехай ніхто не потішає себе льогікою нормального думання. Червоний вуж, доки буде живий, не насититься, бо голод влади не має меж, і вуж знає, яка небезпека йому від власної нечинности та скільки треба боятися йому, коли є ще бодай одна, не поневолена ним вільна людина.

Червоний вуж визвав Божий світ на двобій. Кості кинені, і вороття нема нікому.

Світ приглядався несамовитій з'яві на Сході, але не зовсім розумів її походження та історичне значення. Він первісно навіть уявляв собі, що з'ява тільки явище, яке швидко минеться. А втім це «явище» — глибоко законний вияв, відосновний голос своєї землі, який мусів прорватися наверх і пролунати на весь світ. Корінна сила московського ґрунту піднялася із глибів природи у простір історії і станула на їх обріях обличчям страшного призначення. Про те, що боротьба із сучасним сатанізмом є тільки продовженням безконечного змагу між Києвом і Москвою, та має в своїй основі завсіди той сам характер протилежности між ідеалом свобідної людини — особи і рабством безособової людської маси, — про те мало хто в західному світі має чітке уявлення.

Перша ближча зустріч нашої країни із північним московським сусідом була лиш сповидно добровільна, бо насправді вона була тактичним ходом творця козацької держави, який шукав помочі у затяжній і виснажливій боротьбі із польським заходом. Хибність цього кроку в очах українського поета — невибачний вчинок «нерозумного сина», що відкрив Москві дорогу в свою землю, якій від тієї хвилини вже нема життя. Сучасна поетові Україна забула часи колишньої слави і вже не відчувала, який глибокий її душевний і фізичний полон. Тут мусів вирішно встрянути національний геній. Так, на шляху історичних катастроф український нарід над берегом певної пропасти був своєчасно остережений внутрішнім голосом, який відкрився йому і промовив як його власна совість, самопочуття і воля. Заціління національної окремішности і поновне третє з ряду у своїй історії ставання в державну націю завдячує український нарід власній істоті, бо поява рідного ґенія — не припадок, але внутрішня конечність, його виростання і творча жертва, не плід умовин, але невхильна доля, розповита з душі ґенія, який її свідомо сприймає і стверджує.

Доба молодечого пробудження, освідомного виростання і мужнього дозрівання потребувала одного сторіччя, щоб досягнути свого виразу історичним чином. Весна прийти мусіла і потвердити своє неписане право. Для тих, що її ще не чекали — прийшла нежданна, станула перед ними нага і кинула їх у нестямний переляк; тим же, що надіялися від неї для голодної своєї плоті молока і хліба, вона показала обоюдний меч і мечоносців в бою за її правду; а тим, що марили про прихід щасливої доби вселюдської рівности і мирного існування серед дарів земного раю велика весна принесла криваві прапори бурі, в якій громи запалювали землю, а люди своїм тілом давили вогонь і власною кров'ю гасили пожежу рідної матері-землі.

Літопис української весни вікрився зачинним ініціялом військового чину на далекій півночі, але був перерваний рідними літописцями, що округлим словом ліричної проповіди братання в одній мирній сім'ї народів поваленої імперії — змінили його стрункий стиль і начали своє довжелезне і розв'язле строкате писання у всяких жанрах і стилях. Тяжкий гріх «літератів» нашої національної революції в тому, що вони знехтували живу мову історії, а довірилися сліпо силі доктрин і теорій. Віра в голошені міражі полонила наших чільних провідників у такій мірі, що вони вступили в словний бій з противником, думаючи перемогти його радикалізм гасел соціяльної справедливости, — і це в часі, коли він — прикритий мрякою дурманного слова — думав про владу і гострив кривий ніж степового номада. Вийшло не зовсім так, як стояло у плянах нового володаря, що з царського Петербурга перекочував у рідний собі московський Кремль.

Творець «Заповіту» найшов відданих собі слухачів і надхнув їх своїм духом. Вони рішили: до визволу нема різних доріг, тільки один шлях веде до нього певно, — той, що на ньому зібрані сили народу спливають спільною волею в рух озброєної руки. Той, битий історією змаговий шлях української зброї, увірвався на соняшних полях під Полтавою і замовк у подібному вереску московських полчищ. Над безоднею двох сторіч треба ось перекинути міст сили і розірване злучити, щоб здавлене під поріг історії живе буття духовою силою випрямилося і фізично змело з поверхні рідного краєвиду чуже галапасне тіло.

Поворотний похід у бій на підняття зламаного меча почала білокрила юнацька горстка, яка весняною ластівкою вилетіла назустріч тяжким полчищам червоної орди і в нерівній зимовій січі, смертельно ранена, упала на сніг і... замерзла. Юнацький вихід на славне Марсове поле героїчно відкрив лицарський епос наших днів. Україна вважає цей день воскресенням і першим хрищенням лицарської чести нового воїнства свого, і тим набуває моральне право — поріднитися з найсвітлішими чинами людської посвяти в історії народів. Її Термопілі — це був недоступний просмик в гористій Греції, але на всі сторони відкрите поле, між її крутянськими херувимами не було місця на Ефіяльта, а її противником не був королівський помазаник пророка Зороастра, але слуга пекла і земний сатана.

Із животворних дарів першої світлої жертви причастилися ряди рідного війська і вели свій титанічний змаг до кінця. Останнім зусиллям нездоланого духа створили вони завершення воєнної епопеї — героїчний епільоґ, безсмертний Базар. Їхнє ім'я — 359.

Суворий пророк дивився з високої своєї могили на одних і других, він бачив початок і кінець. До слів «Заповіту» він не має нічого додати, ані від нього щонебудь відняти.

Між Крутами і Базаром замкнулась дорога воєнного походу, вистелена червоною китайкою. Тих, що простерті долею на ній простелились потомкам у слід і напрям — нема. Нема теж багато із тих, що нею ішли, їх пережили і бачили здалека, як горить вона ясним полум'ям. Між ними було ще двох, що з гуртом побратимів цю заповітну дорогу будували, її внапрямляли, чинним зусиллям трудноші її зміряли і духом опікунчим над нею нічну сторожу несли. Тих двох, що живим словом її увічнили, щоб на сонці і дощах буднів не звітріла її кровава краса. Тих двох, що готовили прихід нового дня і чекали знаку — дзвону із Божої вежі світу, щоб вступити на свою дорогу, почату скрутою лютих Крут, верстати щераз її грізні проваллля, перейти Базар, відшукати Конотоп і... зайти далеко, — станути святим Юрієм-лицарем у входу печери-пропасти, де в лігві кремлівської ночі — потворний змій червоний. Дати йому останній бій, щоб захлиснувся від власної крови.

Яка прекрасна, яка ж рідна мрія на битій дорозі зійшла і веселкою української правди зацвіла! На добре зораному лані — на боєвиці вояцької душі найшла собі теплу ласку пухкого поля. Це ж бо квітка вічної казки і пахне вона — як у полоні воля. Тому лицареві, що вже в поході царством ночі, та ще не там, де його хрест і звершеної долі храм. Бо є призначення, щоб збудник мрії не знав спокою, аж вона повно зацтвіте і видасть плід рум'яний. Він повинен бути її весною зростання, чувати над її сном і стежити у власному сні, чи вона росте. Так, як призначення, яке сходить на людські чола в авреолі журних мислей і з них черпає свою розквітаючу світлість. А коли заздра сила зла згасити захоче ненависний квіт і націлить в нього стрілу смерти, то завсіди вб'є призначену людину, а потвердить невміруще призначення.

Кров мрійника живить мрію і вогнем останньої краплини переливається в неї в живу пам'ять.

Київ — Париж — Роттердам! — у такій черзі криваве призначення вершилося в містичний трикутник долі. Кожна в ньому точка рівноцінно свята. Бо ті, що спільним боєм входили у Київ, не вийшли з ньоого з різними думками. На шляхах вигнанщини вони жили щоденним хлібом рідного духа, а цей давав силу писати на скрижалях їхнього життя спільну заповідь. Із Київських гір видно далеко, і український дух бачить оба скрижалі як сторони однієї книги, розкритої для читання.

Симон Петлюра і Євген Коновалець — два дорогі скрижалі, і це дорожча книга, і найдорощий пам'ятник. Славно записане життя і мудрістю налита книга, і свята заповідь — жертвенно двигнута високо вгору хрестом. Піднявся із землі у небо, білі рамена, мов руки, широко розкрив і лине сяйвом із чужини — на Захід, і на рідний Схід. Хто не бачить його — у сніжномраморній висоті, — хто ще незрячий і не вміє читати глаголу зримого хреста, хто заблукався і не находить дороги, ані до нього, ані від нього? Вага хреста цього велика; та хто з доброї волі рішився нести його — відчуває на плечах не мертвий тягар, але пару могутніх крил, розправлених до надхненого лету — на верхи і висоти. Бо заповідь обох великих не наказує вмірати, але кличе віддано жити, життя творити, і духа багатити. Ростити оті союзні сили життєвого вміння, щоб передчасно не дозріти і не за скоро вмерти. Щоб більше не творити Крут і не кінчати під Базаром. Кровожадний шлях цей непорочно чистий і незмірно дорогий — хай же залишиться він нам на завсіди неповторно один і святий.

Річниця двох чорних днів трагічного травня в рр. 1926 і 1938, яку сьогодні обходимо далеко від могил передчасно упавших на славній дорозі історичного змагу України — це наша пам'ять і поклін дорогим Тіням, пригад минулого і вигляд у майбутнє.

Сл. п. Симон Петлюра, Голова Директорії Української Народньої Республіки і Головний Отаман Військ УНР.

Сл. п. Євген Коновалець, полковник УНР, командир Корпусу Січових Стрільців, творець і командант УВО та творець ОУН і перший Голова Проводу Українських Націоналістів.

Дві чолові постаті великої «Доби Зриву, Державного Відродження, поновного поневолення і готовленої Віднови».

У пригаданому відтворюванні великого минулого уява потомків домагається переконливих ознак наглядної величини провідників і героїв. Життя потребує міту і зримих титанів. Без пантеонів і величних храмів — нема націй. Україна збудувала багато храмів Божих, але єдиного пантеону не могла здвигнути на землі. Берегла його в серці і піснею з роду в рід передавала його в захист людських душ. Бо своїх велетнів і багатирів хоронила в землю хіба на те, щоб сталися небаром здобичею мстивих ворожих рук, які ламали хрести, розкопували могили і викидали святі кості. Збереглись тільки ті, що поховані були в чужу землю.

В числі «вигнанців мертвих» перебувають теж оба найближчі сьогодні нашому серцю. З великого леґіону творців, будівничих і каменярів не давнього минулого дві постаті піднялися на вершок історичної будови і сталися видні на обрії цілої України світлом однієї ідеї. Цього світла не роздвоїть і не розпорошить вже ніхто. Сумнівників і вузькосередних поменшувачів рідного скарбу не нам переконувати, нехай це робить хто інший, — той, що з-поміж усіх вибрав собі на жертву їх обох. Він голосно потвердив, кого найбільше боявся і через чиї серця найглибше міряв у живу душу народу.

Продовж двох сторіч іржавів у забутті український меч, а ворог невтомно трудився, щоб пам'ять про нього не воскресла і не зворушила сонного плеса мирного степу. Повного успіху він не домігся, але вогнений спалах тієї пам'яти він, як тільки міг, давив, гасив і закривав. Йому все ж в дечому пощастило, бо пророча візія поета дійсно збулася і його Україну «окраденy збудили у вогні». Але смертельну небезпеку її безслідного загину на моторошному кострищі цілопалення — відвернено. І щойно сьогодні видно, як великою ця небезпека справді була. Без протидій їй у почині її ділання, вона була б вже доконаним станом, і ми не мали б сьогодні ще надій.

Революційний розгар Сходу обняв Україну неписаним правом живого горіння. Щоб споконвічне право це не вигоріло до тла в димі і чаді отрутник речовин загнилої імперії, та щоб в процесі горіння не привилась йому зоря чужої віри — мусів прапор України двигнутим бути на висоту панівну і абсолютну. Ніяких дискусій й умов. На схрещених мечах підняло його українське військо. Не загони революцій, але збройне рамя Української Держави тримало національний прапор і боєм боронило його до кінця.

На міру справжнього чуда відбувся цей український прорив на поверхню історії. Рішучий протин мечем вузла неволі аж до його Переяславського зав'язу — привернув українському самопочуттю його національну природність в образі державної суверенности. Сам чин цей —назверх радикальний і наглий — був внутрішньо вирощений від глибокого кореня і визрілий в духовому підсонні цілої історії України, що свою теперішність начинала саме творити в новий день свого героїчного епосу. Такого запалу, відданости і чистоти бойового побратимства не скоро зможемо щераз оглядати! Вони з правила неповторні, як неповторною є життєва весна окремої людини, як єдиною є в історії справжня весна народу. То ж після не знати вже скільки століть безтямного існування, прориваного на короткий час заблиском волі — назріла хвилина пробуду і почуття якогось містичного віднайдення себе. Будився справді нарід, що перший раз відчув своє ставання в державну націю, що перший раз споглядав як на різних кінцях його прадідної землі самозривно об'являється та сама спільна воля, той сам ерос молодости і той сам герос змагу і посвяти. Звичайно, мова йде не про поставу найширшої маси. Зосередження моральної динаміки, героїчної чистоти і духового пориву в їхньому активному аспекті — прикметне буває малій частині, однак відзив її шляхетних починів і жертвенних чинів засягає цілий нарід, який сприймає їх як всенароднє добро, передане в захист його душі, і бережене від тепер нею як найбільша цінність і святощі.

Вже на самому вступі Української Національної Революції, з почину мужів типу Петлюри і

Коновальця, появилися перші струнко вирівняні когорти в маршевому ладі. На сторожу і чинний захист землі, народу і держави піднявся меч і він впродовж цілого періоду боротьби був тією булавою, що твердо тримала в послусі як будівничих рідного ладу, так і рідних сівачів чужого хаосу. Так Симон Петлюра, як і Євген Коновалець в цьому відношенні є найяскравішими представниками духового виростання в рідному середовищі нового людського міту, що стравив хворобу всесвітянства і глибше станув на старому, на вічному, власному ґрунті. В хвилину найсильнішого наступу московських кличів соціяльної і світової революції була дана рішуча відсіч із становища українського. Не так кличам, як передусім старому ворогові, що вогнем і мечем прокладав собі нову дорогу в Україну для поновного і повного її закріпощення.

Нове українське покоління припинило дурманний торг, отрутний свар і заглушений вереск різношерстних сівачів хаосу вір та ідей на базарі «малоросії». Безсоромна юрба півнагої горлаючої голоти нагло зникла і пропала в темних норах — залякана стукотом похідних кольон, що входили на чисту площу і під опікунчим зором старокняжого храму св. Софії — творили квадрат вічної сили: Бога, України, Народу і Держави. Так, кожний, що тут в шоломі стояв мовчазний — своєю постаттю воїна говорив за нове покоління в лоні старого народу. В його душі жила віра в одного Бога, а в його вірі було місце для однієї ідеї, а була нею жива Україна — її земля, кров і дух водночас. Тієї одної ідеї, що волею творчою прагнула виповнити собою простір між землею і Богом, було для цього покоління досить, щоб мати гідну людини мету і тим відчути повну достойність свого буття. Та малочисленної горстки було за мало там, де повинен був стояти великий, вповні дозрілий для великого чину нарід. Його довелось надхненним визнавцям ідеї формувати з етнографічної маси серед найбільш ворожих собі умовин в час ненастанного бою, що гремів на боєвищі батьківської землі. Бою — не в кляcичному стані війни між двома народами, але в бою із справжньою гидрою, — що мітичній потворі на глум — об'явилась в печері світової революції з безліччю голов на тілі якогось моторошного гидрополіпа. Дух молодого покоління назад не подався. Він чув, що перед долею ні відступу ні відклику нема. Щолиш тепер, в обличчі реальної невхильности, спалахнула в неземних глибинах його буття сліпучо ясна мить, і він збагнув чистий глузд буття власного народу, а свого окремого покликання: життя посвятити і отим своїм чином народові на визвіл у славну будучність послужити.

Нагло і нежданно об'явилася трудна заповідь поколінню, що було юнацько молоде і не мало досвіду. Та кому, як не молодості і молоді цвітуть казки, воскресають забуті міти, збуваються крилаті сни і рясним овочем вкриваються дерева грядучого? Що мала чинити, яку відповідь могла дати надхненна молодь, що з мирного батьківського дому вийшла в поле підняти «Червону Калину» — боронити рідні міста і села перед наступом ворога-людини, а замість цього побачила таке, чого ще не було в ніякій людській казці? На її, на долю дитини українського роду впав жереб і вибір — іти на першу зустріч і перший прийняти удар. Не удар меча, не вогонь затрутої стріли і кочового лука і не тріскучий градобій скоростріла, — але удар цілком незнаної, ніким не провіщеної зброї. Такої, що вбиває раніш ніж ударить, а вдаривши — жертву назад оживає, щоб можна її в нескінченість вбивати, та ніколи цілком не вбити. Невже таку зброю справді могла видумати жива людина? Здається, і найгіршій не піддала б жадібна кров такої думки! Видно, не із пекучої спраги, чи з пристрасного жару, а з холоду камінного серця передався комусь в мозок збудний поштовх сатани. Довго думав цей мозок у сутінках свого понурого лябіринту і врешті — придумав.

Так була дійсність, на зразках такого реалізму печерних появ і пекельних дій гартувався бойовий досвід і формувалася «романтика» лицарської мрії в молодих душах пробоєвих лав Петлюри і Коновальця. Сам-на-сам стояли вони муром проти розкритої безодні і побратимним ладом творили перший стан нового лицарства, якому було призначено полягти смертю невідомого в світі воїна, того, що першим перестрів дорогу ще до сьогодні в широкому світі не зовсім відомому ворогові всього людського і надлюдського. Певна доля і нашої вини є у факті забуття і невідомости тієї почесної ролі, якою Україна ще раз в історії відкрила бойовий шолом і силами своєї молодости започала той змаг, що йому закінчитися призначено щолиш в «добу атому».

Тяжкий віддих евразійського дракона чути сьогодні всюди, а найвиразніше чують його в метрополіях передових потуг світу. Від нього думали найперше відкупитися жертвами і данинами, пробували пізніше його залякати примаром «розбитого атому», тепер готують вже голосну оборону від нього і водночас із запертим віддихом чекають від нього якогось розумного слова. Та він заклято мовчить і глумиться отак над нерозумом балакучих оптимістів. Він вибере пору для свого «останнього слова», але втомлені нервами чекаючі почують його не так, як бажали б, і не там, де схотіли б його слухати.

Проти наступу вирішний є наступ випереджуючий і безоглядно переведений.

Наступ ідеї і світла Божого проти тьми і володарів зла.

Вони зустрінуться на землі, — у страшній січі тьма спалахне, загориться і... вигорить.

***

Глухий стук до світових брам темної ночі — віщий знак добра. Для світу, — щоб прозрів і оцінив, де він — серед союзників ,чи торговців життям? Для нас, — щоб прозрівшому показати себе та назватись «правом першої зустрічі і змагу по день цей». Відрадним для нас явищем є той факт, що в світі починають вже розуміти істотту Червоного Сфінкса, хоч походження його мислять собі ще надто поверховно і механічно виводять його появу з «доктрини», — тоді, коли це живий, добре визрілий у старому лісостані плід московської півночі. Терпку заходові доктрини він вправними зубами добре на свій лад перекусав, перегриз і давно її стравив, тільки не відмовився від її послуг поза власною печерою. Там він готує словом бунт і сіє бурю в душах, а руками п'ятих колон закладає динаміт... для великого вибуху в переддень приходу його самого. Намагана боротьба проти його доктрини даремна, устійнити треба її вже джерело і вогнем його випалити. Часу для цього було доволі, однак світ безжурно приглядався цікавому видовищу, рахував можливості і в потребі навіть послужився ним та обов'язком взаємности сам прислужився аж до того, що врешті довелось самому ставати на чергу як рокована йому здобича. В цьому світі дрімають велетенські сили досвіду, традиції і моральних вартостей, однак він чомусь їх не оцінює належною мірою. Він свобідний, голосить невтомно клич оборони свободи, проте якось не видно, що має він в собі справді стільки свободи рішення, як цього в дійсності треба. Здається, він дуже спутаний власним правом свідомости і не хоче того, що власне повинен. Як би не мав віри в свою правду і правоту серця! Щолиш вчора цей самий світ оглядав упадок хоробрих народів і причину його відкрив у неправоті їхнього діяння, яка в одного з них об'являлась в небувалих огріхах розбою і народовбивства. Остережний то був знак, небуденною мірою повчаючий, як не треба поступати. Але від цього вчорашнього прикладу ще дуже далеко до знаття, як сьогодні треба жити і чинити, щоби у правоті життя злий демон не находив для себе поживи і мусів «голодний» вертатися до своєї печери на довгий час, а може і вічний зимовий сон.

Висновок для загрожених є один: власне здоровля — не зрадливо-сповидне, але повне і всебічне, — таке, що небезпеку гостро відчуває і боїться її, однак не трусить, не ховається і не пробує з нею зговору. Атомна чи воднева бомба ще не вихід, коли знаходяться охочі прислужники і зраджують їхню таємницю. Вкінці можуть знайтись і такі, що готові бомби викрадуть і передадуть їх туди, куди треба, або в наглій потребі зірвуть їх у зле бережених арсеналах.

Несамовита є наша доба розкритих таємниць і розбитого атому. Брутально до кореня зрушена природа і вивернута в смертельних судорогах потворно взірваного лона. Лезом жадоби глибоко увігнався в неї холодний ніж, жорстоко розпанахав її серце на двоє, і жадібний знати, — взнав. Знетвореним трупом лежить горілиць обнажена тайна, а над нею застиг кривавий зривач печатей, — сам нагий і вже без таємниць. Яка зустріч, яке вітання!

Хтось здалека дивиться і по свойому бачений образ на вазі важить. Вагається під тяжким зором ваги, а зір блукає за рухами її гри. Вага не рішається, не рішений і важник.

Тому на другому боці ще час відкласти розважно свій ніж нагого знання, і вже лиш духом живим зірвати печать тієї в собі останньої тайни, що її, невідомо як, сам запечатав і про все забув. Визволити власну силу, яка повинна була самоявно розгорнутися і не боятися, що буде зраджена, або й украдена. Хоч явновидна і явночинна — не є обнажена для тих, що тільки із чужих читають книг. Не взнають, з якого вийшла роду і чиїм мечем та волею така вона певна і незбагненно сильна — доки самі не почують її в собі. Ні силою пірвати, ні перемовити

словом, ні золотом купити її не можна. А коли в нестямі кинуться вбивати всюди її зриме тіло — то вкінці схаменуться і побачуть, що били в порожнечу, її живої, невмірущої незримости смертельно не досягнули. Завойовникам і руїнникам матерії наперекір і на горе — проклята ними тайна незримости знову зримо жива, а найбуйніше цвіте позаду них — на бойовищах їхніх голосних перемог і гремучої слави.

Так, хай же блудний син не чекає на світовому роздоріжжі, здеревілий над трупом матері, але хай спам'ятається, щоб не мусів далі шукати очима доріг смерти, але зараз же, отут, — перед обличчям смертельного гріху, вернувся на забуту собою правдиву дорогу. Вона чудотворна, вона воскресить покривджене і знетворене, та виведе його самого із темряви на спільну для свого живого світа — дорогу сина.

Не забувати ні на хвилину, що там іде вагання на вазі зримих засобів для останньої гри за долю людини. Червоний ватажок давно рішився гру почати, він тільки чекає пори. Про тайну незримої сили він знає, йому теж відомі одчайні поклики на її пробуд, він ще лиш не знає, як глибоко той поклик в людину вже сягнув. І в тому вічна слабість чорнокнижника червоного Сходу. Та горе світові, коли він відкриє, що спам'ят взагалі не почався, бо тоді рішальний бій він начне першим, і залишиться на землі перший, хочби навіть перший мав бути водночас і останній.

Захід не мусить тільки стежити і жахом роздертими очима дивитись у східню ґегенну. Живопальні містерії чорної меси — давня там правда, а маґія важення і гонитва за тайною життєтворної сили — вивершили з костей людських багато нових «пам'ятників». Захід мусить стежити більше за собою, щоб свій повний зпам'ят міг вчасно кинути на вагу — не ту, що в людських руках, а ту, що долею вагається між землею і небом, між людиною і Богом, між сином і батьком. Кинути отой свій вяжень повного спам'ятання і без вагання почати перший — не гру округлими бомбами на тоці землі за багатий стіл життя, але почати благословенний похід проти сатани — за царство Сина Божого.

Пора остаточно розглянутись в терені ворожих і своїх сил. Чи знає він — розумний Захід, де був Рубікон для червоного хана і чому було чути стріли в Парижі і Роттердамі? Чи спитав він коли, чому цей Рубікон вже кілька десятків літ котить червоні хвилі до Чорного Моря? Він не цікавий шукати дійсної причини, хоч нині кривавиться вже ціла земля від своїх Рубіконів, яких вже так багато, що води океанів потемніли, а в них і синя вода висот Божих — мутніє.

Україна є Рубікон — перший на Захід і останній на Схід. Не від червоної зорі на небі Сходу він червоний, а від проливаної крови, що в ній безсильний деспот прагне вбити і втопити його вічну силу.

Український Рубікон — до сьогодні не перейдено, а на його дні лежать кинені кості нескінченої гри. Тому хильцем підкрались на Захід тіні скрито вбивників, щоб вибухом зірвати дві зацілілі людські твердині української ідеї, а з їхніх пошматованих тіл витиснути останні краплини пам'яти. Вони то — на кинутих історією України костях — почали від себе нову гру, і пам'ятали, де лежать рідні кості всіх часів, та знали, як їх назад підняти і в новому храмі слави соборно на вічну пам'ять зложити. Відома їм була тайна Рубікону, що його ворог міряв по зверхній ширині, а був сліпий на його незмірну глибінь. І він навмання шукав усюди укритого скарбу, перейшов всі українські води, розкопував могили і зривав гори, палив села і церкви, бичував голодом мільйони, перестрівав кожного і наганом зазирав у серце — а проте ніде не найшов його. А коли над чевоними водами Рубікону зривався знову горячий вітер, він — раз і другий — найшов таємне джерело грізних подувів, і... вдарив. Щоби ми сьогодні врешті вже пізнали великість втрати і... схаменулися над тими прірвами, що їх навіжено рили і вкінці вирили на власну загибіль; над тими гробами, що їх вже начинили братнім тілом. Щоб, шмагані бичем зависти і осатанілої гонитви за лаврами героїв — «спасителів народу», ми не попали в западню безвихідної розпачі і не погубили себе самі. Ворог стоїть безрадний перед непрохідними мурами нашої твердині духа, а її оборонці у братній гризні — близькі вже хвилини, коли нестерпна напруга зірветься і розладується окликом нестямного жаху: «ворог у місті, спасайся хто може!». І хоробра колись залога кинеться голіруч тікати з міста і «спасатися» на ворожих штиках.

Невже ж справді так буде. Ні, ми віримо, що страшна уява — тільки дзвін тривоги, в який український дух б'є — не на сполох давно окрадених сплячих, але на спам'ять живих в оточеній твердині. Нехай оборонці пам'ятають про небезпеки постійної облоги і життя в облозі. Нехай не перестають в день і в ночі зорити за

рухами ворога, який напевно робить глибокі підступи, щоб від основ і з нутра розсадити живу і славну твердиню української ідеї. Оборона її на фронті внутрішніх теренів і глибин — це і є найсутніше життя «народу в поході». То невід'ємний із його долі час справжнього виростання і дозрівання для ясно освідомленого призначення, яке збувається в невхильно пов'язаній черзі завдань і жертвенних виконань. «Моральний лад нації в боротьбі» має силу «самостановного закону життя», який недопускає ні самоволі ухильних амбіцій, ні вигідного вибору благ та їх незв'язаного споживання. Наперед праця і жертва, а згодом вже признання, слава — чи теж навіть і важке ярмо влади, до якого так рвуться його деякі гордовиті оборонці. Затяжний на глибинному фронті бій іде не виключно проти механічних підкопів ворожої облоги, що в такому розумінні давно була б трагічно для нас закінчена, але йде він... за власну душу. І його треба повністю виграти, щоб з внутрішнього становища абсолютної перемоги набути основної свободи почину і перейти в генеральний виступ.

Проти хана Півночі Україна мусить вийти в поле Цезарем під прапором Христа. Готувати великий виступ-похід може вона з найглибшої основи свого буття. Вийти завтра в поле в панцирі бога війни — для цього невмісні в ролі передумови ні Цезар ні цезаризм. Навіть сила месіянізму і горяча туга за Месією не сповнили б ще достатньої міри для великого визволу. Одне і друге дуже відірваний ідеал, бачений десь на неясному обрію, далеко від будучности. А Україні не чекати їх треба, але вже сьогодні визволюватися власною дійсною силою саме від спільного ярма і месіянізму і цезаризму, що зрослись в постать реальної потвори. Сфанатизована «звіролюдина» йде проти Бога своєю «вірою», в якій переплела світовий месіянізм зла із тьмою місцевого деспотизму в живу подобу. В її обличчі Україна не може прийняти у свою свідомість сьогодня якогось історичного зразка месіянізму і цезаризму, але повинна начати визвіл із того, чим вона є, із дійсності свого людського буття ростити для себе свою головну заповідь:

завернути людину із бездоріж світових на природне їй старе місце в землі і народі, з яких органічно виросла;

допомогти їй потоптане право людської гідности очистити і вірою в себе повно його розвинути;

віру людини підняти вище і від словної заявности перейти до чинної її справжньости;

відношення між людиною і Богом прояснити на внутрішній ланці живого духа в союз Сина і Батька, в якому буде сказано найбільше про повинності сина, а нічого про його права і вимоги супроти повинного батька;

життя у світі бачити, розвивати і творити з основи його Божої односутности, а різниці і форми її органічного, історичного і духового виразу рахувати набутою ласкою, а не твором власного вміння, щоб з талану і долі не робити негідного торгу тоді, коли вони призначені родити як дерево, яке дарує всі свої овочі, а собі залишає саму радість плоду і дарування;

злого не сприймати, а злих учити добром.

Отут і справжній месіянізм і правдивий цезаризм вільної і повної людини. Ростить вона їх із себе як вдячний чин, який не почуває, що твір свій творив для себе і тому повине самий його спожити.

Тугою України є мати і багато таких синів і самій вкінці бути Сином. Ось тому готовити повинна життєвий похід і вийти цезарем в поле на змаг із злом — під прапором Божого Сина. Треба, щоб Цезар не підіймав меча проти Месії, бо цей добровільно віддав йому належне, та не може дати ще теж і того, що взяти не спроможний і Цезар. Так було — наша ж доба показує на зміну — не в обличчі Месії, в якому життя записалось усім своїм найгіршим і найліпшим, але в обличчі грядучого Цезаря, щоб заповіджений прихід першого попередити і землю йому до ніг простелити. Нехай Україні, як матері, буде вільно леліяти в серці горячу мрію — зродити його — провісника, і самій від надії його зростання в багатому її лоні — просвітлити.

На Захід — якби погасав вогонь і не було вже таємниць, на Схід луна і горе перебитих тайновидів, і пропасть потопленої тайни. Там ще лиш Україна — на зорях страшної весни своєї ворожить і когось виглядає. Дівою простоволоса вийшла ще раз, та не у степ і не над воду прийшла кликати і голосити. З вогненного моря злинула мироносиця земна, з очима піднятими в небо, щоб надхненна була духом невидимим, отим, що вперше носився над водами. Нехай пролита кров на її землі пересвятиться і спливе у новий дзбан живої води. А станеться і буде так, як звелить — Він.

Є призначення, яке не збувається раніше, ніж признначенпй сам не заговорить, що він і призначений і покликаний. Велике призначення терпеливе і чекає слова людини та доказу її віри у власне покликання.

Пригадаймо...

Друга нищівна хуртовина доби знялася несміло на Заході, метнулася дико світом, якби шукала собі місця, аж зупинилася над землею кривавих походів, золотих нив, степових могил і горобиних ночей. Отут найшла його — боєвище за світову владу і найдорощу здобичу сподіваної перемоги.

Поперек і здовж пройшла його вогнем і ножем — і сама минулася.

І знову довкола старе ненависне море солоної води. Кидає пробоєм мутні лави хвиль, заливає потопом, гризе і розмиває.

Чарівна колись країна сонця, землі і квіту — сьогодні замкнутий холодом тюремної води похмурний самотній острів. Покинутий, забутий, — приречений розпастися і зникнути в сірому безмірі ледяних криг.

Та соняшна сила рідного над ним синього океану незборно молода і вічно ласкава йому весільними дарами своїх животворних щедрот. Полум'яним жаром топить довкола гострі леза криг і велить жадібному морю лютитися в собі, кипіти в глибинах неспокоєм, і, за власним сказом і варом, поневільно давати вічній жертві цілющу хвилину передиху і спочину.

Стоїть у соняшній зливі могутній остріи твердю скелі, немов би постаттю мітичного титана виріс в гору і дивиться в... сонце.

Невгнутий триває одністю потрійної сили: тієї першої від землі, що спочила в надрах вічного буття і глибша від кожного моря над собою; тієї другої від невмирущого вогню, що палає жаром живої крови і топить леди мертвого небуття; тієї третьої, що із Божого Духа, — сущого в землі і крові поривом туги бути людиною і творчо ростити свою ідею богоподібного життя.

Український Титан — Прометей живий, бо споживає окови і скелю неволі перетворно в себе; тож буде розкований сам від себе.

Дні хмарні і соняшні минають, а їм на зміну повільно повзуть кромішні ночі, між ними витають і... зоряні.

Як у розкриту книгу бувалого поринає духовий зір титана в безодню нічного неба і ворожить на зорях, що срібно зацвіли з туманів і мряковин. Різної вони ясности, величини і віддалі, проте в темряві всі видні і всі — світять.

Любо Титанові поринати в тихі води людської слави, переходити думкою від одної до другої, установляти місце і час їхніх народин та виявляти спосіб їх зоряного буття, чи їхній зв'язок з тими, кого покинули.

Незмірно багата, таємнича і незбагнута світова ніч! Проте близька вона і думці і серцю, а найблища у місячну повню, коли туга до зір така безмежна, що самий небозвід лине долі їй назустріч, і зорями своїми, немов очима, дивиться в душу так глибоко, що, здається, чути шепіт його великої молитви.

Он... багате сузіря із двома великими братніми зорями по середині... Спливає над острів і осідає на шпилях дрімучих зір. Займаються гори відцвітом сяйва, і зорі горять червоно, а з обох великих падають незліченні рубіни-сльози?.. рікою пливуть і пливуть. Видно, недавно вони і передчасно одірвались від землі, бо стільки ще крови живої рине нараз із відкритих ран назад на землю. Оддають повинний їй довг життя, дарують заповіт духової жертви і передають прапор вічної ідеї.

Жертовна містерія зоряної ночі гасне. Їй у слід линуть слова жалібної землі: Симон і Євген.

Укритий прапором, що зітканий соборним зусиллям усіх сузір на небі рідної історії, — стане Український Титан на своїй скелі і повернеться на всі чотири сторони світу, щоб по черзі до схід сонця гомоніли чотири заповіді його віри:

Людина — орач на вічній землі, та плуг її оре не глибоко, а спішить заорати, як далеко видять очі, хоч втомлені руки встигають кинути долі лиш зерна щоденних потреб. Людина — сірий збирач хліба, і хоч не багато сіє для себе, не збирає всього сама, а й збору добре не сховає.

Народ є сівач, що йде за плугом часу і, думкою гнаний, кидає глибоко в землю вибране зерно життя. Та і він не встигає засіяти зораних поколіннями нив, теж і йому не щастить зібрати і спожити дарів врожаю, бо жниво його ще зеленим ,немов на тоці, толочить голодна сарань отих косарів, що косять життя для смерти.

Світ — то Божа земля — за широка для ока людини і за глибока для думки народу, щоб можна її проглянути наскрізь і руками обняти як свою ниву. І орачі для хліба, і сівачі для життя і їхні спільні врожаї — усі пропадають в незмірній їх глибині. Так є, так буде і так бути

мусить — доки людина в народі і нарід в людях не збагнуть духо мживим, що треба їм у Божу землю опсіятися сам'им. Для врожаю і того жнива, що їх зібрати спроможен хіба лише той, хто творив, не думаючи про врожай, хто сіяв, не бувши спраглий жнива.

Бог є дійсна міра для безконечних можливостей і можливих безмірів. Міра добра і прав'дива, бо повна правди і добра. У тій мірі повноти буття — нічому не тісно, бо все сповнилось від скарбу Божої міри.

***

Людина, нарід і світ — одна дорога, на якій вміряють лише ті, що, спрагнені її скоріш нерейти, — зупиняються, а живуть всі ті, що нею так довго йдуть, аж самі засіються на ній для живої вічности.

Оба Вони — і Симон і Євген — як вже казали зорі, у ню посіял'ись і для неї — для дороги.

Україно! Ти жива є дорога на грані пропастей смерти і небуття. Несеш у серці невмируще зерно — Твою віру живого духа у вічного Бога, Твою тугу сина — іти до нього, до Батька.

У ніч світової темрями хай же горить твоє серце і так жертвенно світить жертовними зорями Твойого рідного неба, аж роз'ясниться в Бож'ийй День.

Т. Ковальський

ЗА ПОЗИЦІЇ ЖИТТЯ ЧИ ЧАКЛУНСТВО!

І знову на сторінках преси появлятиметься ціла повінь заликів, унапрямлюючих статтей, відозв та барабанного гудіння за черговість та першенство таких, а не інших становищ у справах наш'их історичних вимог та істин.

Це ставатиметься у зв'язку із 11 Конґресом УККА і 7 сесією Національної Ради. Справді бо коли брати наше життя у діяспорі, це мали б бути події, які начинали б черговий етап у здійснюванні наших всесторонніх завдань, а велика частина із н'их мала б у якійсь мірі йти в допомогу нашому народові на рідних землях.

Грядучий історик нашого життя та зусиль на нових місцях поселення, із гордістю та признанням підкреслюватиме чимало проробленого, що пішло в допомогу оборони та росту наших с'ил у тих зловіщих десятиліттях нашому народові в Україні.

Тільки може ще більше сил пішло та змарнувалось на другорядні, партикулярні, клікерські, звироднілі еміґрантські пересправи. В цім крутіжі змінливих та хоробливо інтерпретованих зусиль, зуж'ивається чимало нашої так у відповідних місцях потрібної енергії, матеріяльних засобів, безплянованого чи некоорд'инованого заанґажування наших кадрів.

Через це багатьом опадуть трудолюбиві руки, захолонуть шляхотні пориви, заглохне віра та буятиме розперезана пр'ивата, розбещена та патольоґічна честилюбивість.

Тож якої зміни нам сподіватись від якої залежатиме наше громадське ж'иття тут і наша постава до материка. Якщо тільки до певної міри здамо собі справу із цілої внутрішньої та світової ситуації, то на повну широчінь станут наші завдання, які в першу чергу мусять бути чітко сформовані та із ясно наміченим пляном здійснювані при допомозі доступних кадрів, засобів і заходів.

Це і таки ніщо друге, мусить бути ясно спрацьоване на найближч'их спільних нарадах. Тому малою справою є наше зрізничкування, але як і з ким нам діяти, щоби і ми самі, а з нами ціла наша громада, свої труди, вартості, зусилля та засоби ставила на ленту історичних потреб нашого життя, а головно в допомогу і оборону інтересів українського народу на рідн'их землях.

Часто, навіть у нашого об'єктивного громадянина, інтерпретація подій і явищ на рідних землях деякими гуртами людей, робить враження гістеричних та несумісних виявів. А естаблішментські елементи співзвучно підписують довгі та грімкі відозв'и від котрих мала б розпастися темрява безправ'я над народами та людьми. Це в основному є чародійським заклинанням розумів та сердець конструктивної більшости нашої громади. В основному ідеться про опанування династичними групами всього життя та про контролю над н'им. Тому то ці династичні кліки ни хочуть зробити місця новим, молодшим кадрам та втікають від конфронтації їх роботи із громадською публічною опінією та об'єктивною критикою. Тому то єдине чаклунство стає засобом перед потребою зміни статутів, залучення нових кадрів (не у формі ступайків), зміною керівних людей тощо. М'и бо живемо в країнах демократичних, а не олігархічно-династичних.

УККА був оснований як репрезантативне і координуюче статутове товариство на терені ЗСА. Тому від двох десятків літ ідуть зусилля, щоб ці його статутові завдання були розпрацьовані та здійснювані на базі цілості нашого громадського так цікаво та різносторонно розбудованого життя. Тому ще раз мусимо доложити усіх старань та відповідно підготовити нашу громаду, щоби не повторяти цих довголітних помилок: брак до життя достосованого статута, громадою контрольованого нашого громадського представництва; замінення засад громадської моралі із клікерсько - дискримінаційної на широко консолідаційну, щиру, всесторонню та реальну.

Треба вже остаточно доказати, що ми спроможні формувати наше громадське життя на основі нами випрацьованого закону, з респектом до усіх творчих сил нашої громади, з переведенням в життя часто деклямованої девізи «лицем до молоді», але до смерти судорожно не допускаємо і боїмося молодих та свіжих кадрів та методів нашого життя та дії.

Мусять із кону нашого життя сходити сили, які не виправдали себе. Наша атмосфера мусить наповнитись свіжим повітрям, котре допоможе вироститись новій, надійній зміні.

Ситуація в ДЦ УНР бодай від пару літ є незавидною. Є цілий ряд познак, що ці люди чи чинники, які зараз залишились при кермі цієї установи стануои на шлях нехтування основ на котрих відновлено Державний Центр в 1948 р. Постава цих чинників ясно є унапрямлена на втримування цієї так побажаної установи в руках вузької кліки людей та із штчно допаусованим до них громадським сектором. Димні заслони, які пускає в своїх поїздках президент в екзилі, де він на зустрічах чи доповідях доказує, що немає кризи в ДЦ — а є лише криза в партіях, які станули в опозиції до політики теперішніх керівних чинників, або приміром це, що він більше не кандидує на президента в цій установі. Такі думки не є згідні із дійсним станом. Поперше, ми є очевидними свідками глибокої кризи в ДЦ із майже неспірно тими самими симптомами затяжної хвороби, яка була притаманна цій установі продовж майже двох десятків літ перед другою світовою війною.

В останніх днях появився інформативний бюлетень ДЦ УНР, в якому вже назначений речинець Сесії Національної Ради на серпень ц. р. Головний акцент там приділяється громадському секторові, котрий як усім відомо, ніде не є формально оформлений, а основні клітини Товариств Прихильників УНР в повному розбитті та розгардіяші.

На підставі цілого ряду потягнень, заходів, інформацій та директив людей із нинішніх керівних чинників ДЦ — треба із цілою категоричністю підкреслити, що там рішено твердо ламати усі формально - правні, політично моральні, організаційні засади ДЦ із 1948 р. Це рівняється палатному переворотові та зраді консолідаційних засад цієї так важливої установи. Це значить, що хтось рішився міняти хазяїна — із українського народу, на заможнішого та більш вигідного. Нарід у важкій боротьбі далеко та і шляхи історії невідомі, а зараз треба жити нинішнім життям.

Українська справа вимагає широкої консолідації та координації усіх наших політичних, громадських та культурних сил для оборони українських інтересів у цілому, а головно для піддержки затяжної та безприкладної боротьби наших співкровних громадян на рідних землях.

Тому вже зараз треба докладати усіх сил, щоби сьома сесія Національної Ради та 11 конгрес УККА пройшов так, як цього вимагає наша справа та вагітлива історична світова ситуація

Діймо усі разом не дивлячись на світоглядові, групові, віроісповідні тощо різниці. Не даймо топтати українських душ, сердець, зусиль та інтересів нашими власними руками.

Олександер Неприцький-Грановський

ЦІНА ПРИНЦИПУ

Трудна та путь, само життя немиле
Тому, хто принцип ставить вище
Своїх вигод; і хто діла зогнилі
Ганьбить і кличе правду віще, —
Щоб душу в месть народну перекуть
Й людей вперед вести на чесну путь!

Степан Куропась

ОСТАННІ ПРОВОКАЦІЇ

Американська преса є жадна сензацій. Її кореспонденти вганяють за сензаціями, а якщо їх немає, то вони видумують і фабрикують їх. Треба ж щось за гроші придбати. Те саме з авторами книжок. Недавно ми всі читали про такого «автора», книжки-життєпису мультімільйонера Гюза. Ірвінґ, який писав неіснуючу історію про Гюза добре заробляв, мав добре перо, жив на острові Ібіза на Середземному морі, мав асистентів, четверту вже жінку, і підготовляв собі будучих чотири, покищо як «ґірл-френдс».

Що його замануло на такий шлях? Жажда ще більше грошей і слави. З вибухом 2-ої війни намножилося в Америці кілька таких сензаційних кореспондентів і радійових коментарів. Знана рептилька «Ді Авр» робила рекляму українським націоналістам, цькувала на ОДВУ. Радійовивий коментатор Волтер Вінчелл, кожного тижня ширив неправдиві вісти про ОДВУ і гетьманців. Він був дуже поважним в Америці, мав своїх слухачів, мав острий язик і його боялися. Він умер минулого місяця, а покійний теж вже д-р Мирослав Сіменс (Сіменович), який в часі успіхів Вінчела був Головним Атаманом Гетьманців Державників — зрезиґнував з того посту, бо така реклама шкодила його лікарській практиці. Людина мусіла жити і заробляти — так він мені говорив!

Боротися з такими сензаційними сплетнями і неправдою не було сили, гроша і не було для цього трибуни, де на арену вийшли би фабриканти неправди і правдиві українські патріоти. Тому справою таких сензацій занялася ЕФ-Бі-Ай, відтак конґресовий Комітет Дачса. Американці це діти в політиці. Політиків тут не виховують на взір Англії, чи навіть небіжки Австрії. Хто дасть на виборчу кампанію більше, дістане більше. Тому бувало таке і є ще й тепер, що ґросерники або продавці лікерів чи іншого краму, які доробилися мільйонів ставали амбасадорами. А що в ЗСА предмет ґеоґрафії є надобов'язковий, або його зовсім немає, то не диво, що такі «гайскул» політики не знали де є Чехословаччина. Не знають і нині де є Україна і чого вона хоче.

Звичайно це виїмки, але наш клопіт був той, що ті виїмки доходили до влади і своїми допитами в шуканні диверсії і шпіонів в користь німців відстрашували добрих людей від праці, розгромлюавли організації такі як ОДВУ чи гетьманці. Служба Безпеки ЗСА розглядала справу доносів на українських націоналістів, викликала їх на допити і нічого злого не могла у них знайти, але сензації зробили своє. Люди чули про обвинувачення, але не чули про спростовання сплетень. Фантастичним сплетням про українських націоналістів помагала навіть поважна польська преса така як «Дзєннік Чікаговскі» і «Америка Ехо» на Сході. Обі ці незалежні, добрі ґазети, що проіснували три покоління, сьогодні вже не існують. «Америка Ехо» не живе вже 3 роки, а «Дзєннік» — два.

«Америка Ехо» голосила, що до Америки прибув з Европи знаний «вивротовца» полк. Роман Сушко і що він причинився до катастрофи потягу, який біля Пітсбурґу вилетів у воздух. Тимчасом полковник жив у мене в хаті і чекав на вістку, куди йому їхати — на Карпатську Україну чи до Полудневої Америки. Виїхав до Европи, бо чехословацької візи не отримав.

Що закидали ОДВУ і гетьманцям? Співпрацю з німцями, шпіонажу в їх користь, саботажі, антисемітизм і т.п. Одна і друга організація діставала прикази з Берліну, або з «Абвер» в Мексіко Крихітки правди не було в тих сензаціях. Звісно, що симпатії українців не були з Польщею чи СССР, бо Україна була у них в тюрмі під караулом. Звісно, що українці в Америці тішилися як німці протягом 19 днів розгромили «польське моцарство». Але німцям не було помочи українців з Америки! Гетьманці мали більше клопоту, бо гетьман Скоропадський сидів під Берліном і звідтам іменував головного і окружних отаманів Гетьманських Січей, відтак Гетьманців-Державників. Але він не підлягав німцям, і їх не питав кого має іменувати, бо це була звичайна формальність. Організація іменувала отаманів і давала гетьманові до затвердження, бож прецінь він не знав людей. Це те саме, що цісар затверджував те, що йому до підпису представляли. Відносно ОДВУ — то голов відділів окружних управ чи центральної Управи вибирали члени і нікого з Европи чи з ОУН про те не питали.

Але минула війна, німці програли, все затих-

ло, американці збомбили Німеччину, відтак її відбудували.

Але ворог не спить. У знаному видавництві «Мек Кей» в Нью Йорку появилася книжка під назвою «Ди ґейм оф ди факсес». У ній автор книжки Ладислав Фараґо відновлює сензацію співпраці українців з німцями.

Автор книжки відкриває новину. В 1938 р. лідер німецької організації «Бунд», який жив у Філядельфії, нав'язав контакт з українською підпільною організацією в ЗСА, яка з ненависти до Совєтів пішла на співпрацю з Бундом і його чікаґівським головою (вождем) Вілумейтом. Та підпільна українська організація начисляла 20 тисяч членів і її головою чи вождем був якийсь Анастазій Андрієвич Вонсєцький. Вонсєцький, мовляв, українець з Донбасу, одружився з мільйонеркою Меріо Рім, дочкою банкира з Чікаґо. Якийсь час Вонсєцький жив в маєтку своєї дружини у Томпсон, Конектикат. У тому маєтку Вонсєцький збирав молодих людей, українських авантуристів та вишколював їх в акціях саботажів, атентатів, а їх інструктором був Федір Возняк, знаний саботажист з першої світової війни. Вонсєцький діставав гроші з Абвер, а як вибухла війна і гроші з Німеччини не йшли, майном своєї дружини фінансував він акцію підпілля. Американські і британські кораблі тонули в океані, варстати пристаней горіли, склади збіжжя, амуніції, маґа'ини зброї, фабрики. Все те діялося в уяві Вонсєцького, а акцією проводив бундист Кунц зі своїми українськими підпільниками. ЕФ-Бі-Ай ствердило 19649 актів саботажу в роках 1939-45, які були причиною недбальства, неосторожности і перемучення робітників, а не акцією підпілля.

Українська підпільна організація була, мовляв, така сильна, що потрафила висадити в повітря бзу американської фльоти на Японськім острові Аляски. Вона співпрацювала з ірляндською підпільною армією.

Такі і багато інших акцій українського підпілля видумав Ладислав Фераґо у книзі «Гра лисів».

Перший секретар ОДВУ Євген Скоцко, що живе у Вашінґтоні на державній роботі виступив проти неправди і сваволі автора сензаційних сплетень. У листі до видавництва Дейвід МекКей, він жадає від автора відкликання видуманих обчернень українців. Він стверджує у листі, що ні Вонсяцький ні Возняк не є українцями, а є звичайними російськими літературними обманцями, які як пише сам Фараґо в 1934 р. у місті Харбіні в Манджурії заснували Міжнародну Російську Фашистівську партію. Він дальше стверджує, що ОДВУ існує дальше, ніколи Восяцький з українцями не співпрацював, не було жадної підпільної української організації в ЗСА,, жадної «ґлобальної української конспірації» визволення України не було, немає потреби такої мати, бо українці таку боротьбу ведуть явно.

Вонсяцький мав зв'язки з Бундом і за свою протиамериканську роботу відсидів кілька літ в арешті. Всякі байки про українців-авантурників, про акції саботажів, вишкольну акцію, підпали, вибухи — є звичайними фантазіями автора. Євген Скоцко дивується як могло таке поважне нью-йоркське видавництво видати таку книжку як «Гра лисів» і жадає від вилавництва і автора заперечення всіх інсинуацій відносно американських українців.

Чи воно так станеться — побачимо. Американці і на книжковому полі є діти. Бо як пояснити собі справу автора Ірвінґа, його дружини і співпрацівників, що натягнули інше поважне видавництво на 750.000 дол. Ірвінґ зачав писати біоґрафію імльйонера Гюза і вже дістав зачет пів мільйона. Гюза він ніколи не бачив, з ним ніколи не говорив, а біоґрафію писав і збирав доляри. В Америці все можливе. Америка, зокрема ЗСА все мають крім «Лов енд ордер», за яким побивається през. Ніксон.

Роман Шраменко

СВІТ ІНДУСТРІЇ

Всім, що працюють в індустрії, байдуже на яких становищах, є знаний тиск, що іде по лінії збільшення продуктивности, але не за ціну якости продукованих одиниць, а за ціну кращої оперативности.

Цей тиск в другій половині 1971 року «злеґалізувався» і став майже неписаним законом, коли президент Р. Никсон звернувся до американської індустрії із своєрідним апелем, доложити всіх старань по лінії видайности продукованих одиниць за вложений капітал і час.

В чім справа? Таж американська індустрія

була і є потужна, багата і така, що не раз зуміла закинути на всі світові ринки все, чого лише вимагав покупець. Справа в зміні, яка наступила в атомовій добі, де технологія осягнула такі успіхи, що їх ще донедавна вважали за неможливі до осягнення. А в зв'язку з тим, прийшли вимоги і точно вираховані норми, які треба реалізувати і з кожним днем скорочувати та пристосовувати, щоб був балянс у рівнанні: капітал x час x робітник x машина x якість x продукт = чистий прихід. Чи є тут справа в збагачуванні підприємств і більш нічого? Ні, категорично, ні!

В цій же атомовій добі, прийшли на світ нові та здається раніш не цілком передбачені потреби, яких вже нині не можна завернути, законсервувати, чи якось так і збути. Цими потребами стали люди, які закинули хліборобство, саідвництво, скотарство, риболовство і багато інших затруднень, а прийшли по другій світовій війні, та приходять ще й нині, до індустрії, шукаючи в ній нового та кращого життя. Ці самі люди, заставили індустрію до розбудови. Уряд, до злібералізування прерізних законів, а зокрема дуже важливого і справедливоого Акту Рівности Всіх, байдуже на расу, походження, релігію, тощо.

За тим прийшло ряд інших вимог, усталень і побажань, які в сумі зіпхали видайність американської індустрії на 7 місце в світі. В 1971 році Японія, а за нею Голяндія, Швеція, Франція а тоді Німеччина, Англія, навіть Канада, опинилися перед потужною Америкою, продукуючи пропорційно за вложений капітал і час більше від американського продуцента.

Нефаховість, злий підхід і мотивація, імпровізована організація, а на кінець юнійна некооперація і вузькозорість, зіпхали індустріяльну спроможність пасти задніх. А це знова рівняється ринкові збуту, неможливості конкурувати, скажімо з Японією, чи давати покупцеві все кращий, але таньший товар. А все це разом накрив закон безпеки здоров'я, який поставив перед чинниками індустрійного світа точні та недискусійні вимоги, що і тут рівняється перебудові скількости і якости американської продукції.

Пордуценти, пляновики та індустріяльні інженери, а також урядові агенції і технологічні інститути, всі разом і одинцем, дійшли до одного спільного знаменника, як чинника, що повинен двигнути поновно американську індустрію до належного і потрібного рівня. А цим чинником є автоматизація.

Яким шляхом до автоматизації?

Три головні й засадничі речники творять зміст модерної автоматизації, а ними є: 1) фахово вишколена людина, 2) робот, або електронічно контрольована машина, 3) компютор.

І як пристало на цивілізовану суспільність, людина перш усього, але людина, яка зуміє вчутися в час, вимоги і опанувати всі ці потрібні знання, які є необхідні в атомовій добі. Тому вже, від початкових кляс народньої школи, через гайскул, каледж, чи інші технічні курси, кожна молода людина має змогу вивчати і собі відповідно опридідлювати по бажанім курсі. Старші громадяни можуть користати з вечірніх кляс, які є в кожнім місті при гайскул, чи інших технічних закладах. Вони розвиваються та покривають своїм засягом майже всі конечні ділянки.

Для індустріяльного робітника, що працював з минулих 10 роках на фабриці, є, і буде в настуиних других 10 роках працювати замало його дотеперішнього знання. Зокрема це познається в ділянках математики, фізики, хемії, читання «блюпрінт», читання і оперування прецизними та в більшості електронічними мірниками, контрольними апаратурами, чи цілою чотою роботів, або їх відповідників.

Передусім, робітник мусить привикнути, що «статус кво» його дотеперішньої продукції збільшиться в 10, 20, 50 або й 100 разів більше, буде вона кращої якости і не вимагатиме ніякого «ріворк».

Психологічно робітник буде противитися і йому буде виглядати, що його експлоатують. Юнія не буде знати як поступити, але під тиском економічного освідомлення, піде на зустріч продукції, хоч тут і там будуть протести. Робітник до двох-трьох років привикне до зміни і буде працювати фізично 75% легше, але буде мусіти багато читати і стало поглиблювати своє знання на окремих курсах, сесіях, чи семінарах. Індустрійний інженер, менаджер е супервайзер будуть в ролі учителів, а не «босів». Вони діятимуть не з позиції сили свойого становища, а з позиції знання, яке буде двигати нові та майже фантастичні ще сьогодні результати технології.

Людина-робітник буде мусіла привикнути до важливости частиок (фрекшен) в часі, вимірі, вартості, а вже зокрема в скорому думанні та по-

шануванні усталених вказівок, інструкцій та нормів.

Перевиховання, в широкому розумінні цього слова, є головною перешкодою і для цього відділ індустріяльного психолога постійно буде занятий, але не улягає найменшому сумнівові, що він розв'яже успішно кожну проблему. Вишколена відповідно людина-робітник, буде працювати менше годин, як зараз, легше, буде більше заробляти, але в неї мусить наступити перелім в сенсі навчитися, постійно вчитися, діяти за точно вказаними інструкціями і бути чесним та льояльним по відношенні до себе і свойого працедавця.

Другий речник автоматизації, — робот, або його відпоівдник, модерна індустріяльна машина кермована і контрольована електронічним вирядом. Для ілюстрації візьмім середньої величини «шітмметал шап», де в «панчпрес» відділі вибивали діри від 1/8 інча до 5 інчів величини. Один робітник за одною пресою, готував денно приблизно 150 алюменових (23 x 46 x 1/8) плит, роблячи 3 основні «сетапс». Новозаінстальована преса з електронічним контрольним вирядом, без особливої натуги і без будьякої фізичної допомоги, за виїмком вироблення і вложення ленти (тейп) та «пуш батен», зуміла за такий самий час зробити дві тисячі плит, не зробивши ніякої помилки за цілий час.

Простувальний робот, випростував 112 «бейсів (стіл тубінґ 2 x 1 x 1/8 x 32 x 56) для інсталяції компютерів, які були тяжкою працею двох людей, що за цей сам час (8 годин) простували найбільше 14 «бейсів». До помочі роботові був один робітник, який лише привозив «тов мотором» покручені від велдування частини, їх відвозив випростуваними, як і реґулював контрольний чинник тиску, який йшов від циліндрів, в залежності від потреби. Маґнетичний прилад сам собі достарчав одиниці, сам їх складав в протилежних сторонах і сам свистав на оперейтора, коли десь щось «зачепилося», а він не мав «руки» щоб відчепити.

«Юнімайт», робот для велдування (зварювання), який дістав примінення в багатьох автомобілевих фабриках, доказав чуда велдуючи в 10 разів скоріше від людини, не залишаючи за собою будь яких помилок. В одній автомобілевій фабриці Огайо, 16 роботів зведлували за 24 годині без перерви скількість частин, що рівналася праці робітників - спаювачів — 16 x 30 (вісім годин) праці.

Якщо взяти до уваги, що роботи не потребують всіх тих перерв, які кожна людина мусить мати, не ставлять перешкод в ніяких галузях, не улягає найменшому сумнівові, що вони займуть місця «меспродакшин», а людина буде лише їх наглядати, контролюючи через упрощену систему малих компютерів.

Чи це забере робітникові працю? Ні, змінить і улегшить, але лише тим, що пристосуються до нової системи й методики. А продукції це дасть новий підйом, нові користі, що їх можна буде використати для кращого розвитку.

Третім чинником модерної автоматизації, є компютер. Без сумніву, що його завдання мабуть найтяжче, бо він буде виконувати все: працю інженера, техніка, контрольора, бухгальтера, секретаря, менаджера, робітника, а при тому всьому буде давати поради, обчислення і всі інші обслуги. Звичайно, компютери є різні, з різними призначеннями і це потребує окремого насвітлення, але вони вже зайняли поважне місце в індустрії, а в ближчім часі цей засяг пошириться й устабілізується.

Для контролі і провадження продукції в індустрії, на американському ринку, починає появлятися багато різних типів компютерів, але перед і повну заавансованість ведуть солідні машини марки ІБМ, які в своїх компюторських системах є прямо неперевершені. Але певно й швидко приходять до голосу інші фірми, що дасть скоро бажану скількість запотребувань, як і знизить ціну закупу компюторів, які на цей час є дуже дорогі.

Електронічний мозок і логіка, основа компютора, доказали вже свою оправдану функцію в ряді ділянок останніх років, але це їх лише початок, бо як і все інше, компютори є в стадії розвитку і сталого поліпшення. Вони в скорому часі допоможуть в ряді потреб нашого скомплікованого життя, а вже зокрема відіграють поважну ролю в індустрії, яка без сумнівно за їхньою поміччю принесе новий «бум», нові успіхи, нові користі, як і допоможе людині вийти із зачарованого кола, що нас окружило, і таки притиснуло.

Автоматизація, яка іде приспішеним кроком у всіх ділянках індустріяльного життя, не є загрозою, як це дехто із незнання, або страху, проповідує, а радше є поміччю, бо теперішній стан продуктивности в порівнанні із приростом населення, пропорційно є малий і невистачальний, щоб забезпечити країну в добробут і вигоду, якої вимагає людина 20 століття.

Тому треба перебудовувати й себе в напрямку

нового індустріяльного світу, бо цей світ регулює, унапрямлює і фінансує всі інші світи, які з нього прямо живуть. Тому то і слід слідкувати за його дорогами розвитку.

Михайло Панасюк

КАРПАТСЬКА УКРАЇНА Й СВІТОВА ДИПЛОМАТІЯ

Найвидатніший дослідник державного будівництва в Карпатській Україні, д-р Петро Стерчо, професор політичної економії Дрексел Університету, дав українській історичній науці надзвичайно цінний твір у англійській мові. Це ілюстрована й на першоджерелах написана історія визвольної боротьби карпатських українців поміж двома світовими війнами за духово-культурну й державно-національну єдність із українським народом у Самостійній Соборній Українській Державі. Ми щиро рекомендуємо набути **DIPLOMACY OF DOUBLE MORALITY: Europe's Crossroads in Carpatho - Ukraine 1919-1939, by Peter G. Stercho. NEw York: Carpathian Research Center, 1971.**

Тоді як праця в українській мові проф. д-ра Петра Стерча п. н. «Карпато-Українська Держава», яка появилася в Науковому Товаристві ім. Шевченка в 1965 р., концентрувалася над внутрішнім розвитком подій в Карпатській Україні в рр. 1919-39, ця велика праця в англійській мові у своїй львиній частині трактує відношення до Карпатської України її безпосередніх сусідів, Мадярщини, Польщі та Румунії, як також посередньо заінтересованих долею Карпатської України тогочасних великодержав — Великої Британії, Франції, Італії, Німеччини та СССР.

Праця ілюстрована портретами державних мужів Карпато-Української Республіки та рядом географічних мап, а в тому й потрібною мапою тогочасної території Карпатської України. Дослідний текст охоплено у 8-ох розділах, а в 9-ому розділі читач знайде цікаві й оригінальні підсумки та висновки автора. Крім 398 сторінок тексту, книга містить 13 сторінок найважливіших документів і дотепер найповнішу і, властиво, першу серійозно зібрану бібліографію, яка відповідно скласифікована й займає 51 стор. друку. Крім 25-сторінкового старачно опрацьованого індексу імен осіб і географічних назв, автор дав читачеві до диспозиції 5-сторінкову хронологію найважливіших історичних подій навколо Карпатської України в рр. 1918-1939.

Проф. д-р Михайло Пап у своїй передмові до книжки м. ін. каже:

«Так історики, як політичні науковці матимуть величезну користь із появи цієї наукової праці. Вона дає відповідь на засадниче питання відносно найбільшого бажання народів — закріпити свою національно-державну суверенність і жити нарівні поміж рівними в колі вільних народів. З природи, ніяке панування одної нації над другою не можна вважати перманентним. Бо ж, навіть тисячелітнє систематичне нищення традицій, скарбів і надії не подолали основних бажань карпатських українців.

Другий висновок, що його можна зробити на підставі цієї старанно збалансованої праці, це те, що рівність і свобода — це одинокі ідеали, в обороні яких народи готові нести найвищу жертву. Книжка професора Стерча заповнює той вакуум, що існує в науковому досліджуванні цієї проблеми. Своєю систематичною, педантичною, дослідно-науковою і старанно документованою працею, автор збагачує нас направду унікальною публікацією на цю тему».

Не один з читачів може слушно спитати: «Якщо це книжка про державність Карпатської України, то чому автор назвав її «Дипломатія подвійної моралі»? — Річ у тому, що проф. д-р Петро Стерчо не трактує двадцяти-літній розвиток Карпатської України ізольовано від зовнішнього світу. Навпаки, він трактує її долю саме з точки погляду герцювання її сусідів у дипломатичних колах Лондону, Риму, Парижу, Берліну, а то й Москви. Більше того, автор вказує на фальшиву гру різних чужих дипломатів відносно Карпатської України від кінця першої світової війни аж до мадярсько-польсько-німецько-італійського знищення Карпато-Української Республіки в березні 1939 р.

В першому розділі п. н. «У змагу за самовизначення» автор вказує на вияви суверенної волі населення Карпатської України шляхом рішень народних рад злучитися з самостійною і соборною Українською Державою. Але, ті, що домагалися для себе національно-державної суверенности, зокрема поляки й чехи та румуни, разом з москалями розчвертували Україну й відмовили українському народові права на вільне національно-державне життя. Не краще посту-

пили ані тогочасні «сильні світу цього». Президент Вудров Вильсон проголошуючи свої 14 пунктів, таки відразу відмовив право на самовизначення українському народові. Ото ж, ота подвійна політична мораль лягла в основу рішень паризької конференції в 1919 р.

Не краще поступили й чехи. Використовуючи недолю українського народу, переконали Вильсона, Клемансо, Ллойд Джорджа та Сонінні в доцільності прилучення Карпатської України до створеної ними нової держави — Чехо-Словаччини. Спочатку Масарик і Бенеш обіцяли якнайдальше ідучу автономію, але вже таки на самій паризькій конференції стали вони обтинати з тієї автономії, як тільки прихилили паризьку конференцію на свій бік. Другий розділ книжки, власне, і займається чеською політикою подвійної моралі.

Політикою подвійної моралі Польщі й Мадярщини займаються розділи 5 - 8 включно. В ім'я права на самовизначення 79-ох тисяч поляків у Чехословаччині, Польща повела безперебійну акцію проти існування Чехословаччини, шукаючи для цього союзу в гітлерівській Німеччині та фашистівській Італії, крім безпосередньо заінтересованої Мадярщини. А тимчасом, Польща поневолювала сім мільйонів українців, як також мільйони білорусинів, литовців і ін. З метою знищення вже автономної Карпато-Української Держави — Польща погналася навіть у союз із московсько-большевицькою тиранією, СССР. Це аби лише не було ані клаптика вільної Української Землі!

Мадярщина, по першій світовій війні, одною рукою підписувала мировий договір у Тріяноні, а другою вже розпочинала т. зв. ревізіоністичну аґітацію так у Карпатській Україні й Словаччині, висилаючи туди своїх платних аґентів, як і в столицях Великої Британії, Італії, Німеччини, Польщі і т. п. Бувший прем'єр — ґраф Бетлен взяв на себе цю місію і вже в 1928 р. явно прихилив на свій бік фашистівського диктатора Італії — Беніто Муссоліні, а в 1934 р. самого Адольфа Гітлера. Їхня ціль була ясна: розбір Чехо-Словаччини. Цю мету узгіднив Гітлер із реґентом Мікловшом Гортієм у вересні 1936 р., коли то останній поїхав скласти чолобитню Гітлерові. В Англії ґрафові Бетленові вдалося прихилити до себе тільки невеличку групу аристократів, на чолі з лордом Ротермером, який ще в 1927 р. поставив свій щоденник, Дейлі Мейл, на послуги мадярської пропаґанди.

До речі, мадяри також покликувалися на Вильсонівський принцип права народів на самовизначення... Наголощували вони це право відносно мадярської меншини в Словаччині й Карпатській Україні, в Румунії та Югославії. Заразом з тим, домагалися вони явно-славно права поневолювати карпатських українців і словаків у Семигороді, як також народи слов'янських національностей, а в тому й українців, у Бачці і інде.

Нарешті, сам Адольф Гітлер у своїй пропаґанді на шляху до підготови «Дранґу нах Остен» — користувався Вильсонівським принципом права народів на самовизначення. Застосував він це для підбою Австрії в березні 1938 р. Пасивність решти світу заохотила його до акції проти Чехо-Словаччини. В домаганні ніби тільки Судетів знайшов він беззастережну підтримку з боку Муссоліні, який явно домагався розбору Чехо-Словаччини ще в літі 1938 р., як також вірного союзника в Польщі, крім уже вище згаданої гортіївської Мадярщини.

Яка іронія долі? — Тоді, коли Чемберлен закликав англійців до готовости йти на війну в обороні ЧСР, до яких мали прилучитися і французи, довголітні протектори Польщі, самі поляки, ведені в закордонній політиці полк. Юзефом Беком, обговорювали з німецькими військовими чинниками деталі спільної аґресії проти ЧСР. Це у вересні 1938 р. Рік пізніше — сама Польща впала жертвою аґресії її союзника з 1938 р. в нищенні ЧСР.

Все це політичне підложжя, яке оточувало з усіх боків утворену в жовтні 1938 р. автономну Карпато-Українську Державу, на чолі з о. д-р Августином Волошином. В ім'я правди треба відмітити одинокого приятеля Карпатської України — це короля Румунії Карла II, який у критичні для карпатських українців часи не тільки відкидав усякі намови полк. Юзефа Бека, але ще й відбув поїздку до Лондону, Парижу й Берліну, де висловлювався прихильно до існування Карпато-Української Держави, а навіть відносно ідеї відновлення самостійности України, про що тоді широко говорено в дипломатичних колах світу. Продаючи харчі Карпатській Україні, цілковито бльокованій і тероризованій з півночі поляками, а з півдня мадярами, тогочасна Румунія діяла справді по приятельськи. Наміть, якщо це було тільки для стриму мадярської експанзії!

Професор Петро Стерчо цитує тогочасні офіційні документи відносно всієї цієї дипломатичної суматохи. У нього нема ніякого тверд-

ження без відповідного удокументування. Тому то й розвіває ця праця море брудної лайки й виссаної з пальця антиукраїнської пропаганди, хочби й подавали її люди, які зуміли вибробити собі імена в різних міжнародних колах. Д-р Стерчо вказує на суверенність дії українських чинників, які керувалися тільки вірою в правоту боротьби за волю Українського Народу. Всякі пришивані українцям ярлики не мають ніякої реальної бази. Але сказано все це у спокійному тоні й удокументовано! Тому праця ця дуже цінна!

Автор вказує на ціну, що її Мадярщина заплатила Гітлерові за його згоду поневолити Карпатську Україну та розглядає тактику Гітлера, щоб якнайбільше виторгувати для себе. З другого боку, проф. Стерчо документально доказує, що «відданя» Гітлером Карпатської України мадярам було тою ціною, що її прийняв Сталін за його зближення з Гітлером, що завершилося поділом Польщі поміж Гітлером і Сталіном, як також відданням балтійських країн на поталу Сталіна.

Одним словом, проф. Стерчо відважно вказує на те, що в тогочасній дипломатії була ситуація, що її Гоголь схарактеризував би як «Підляк на підляку їде та підляком його підганяє». В значній мірі винятком був Невилл Чемберлен, який вірив у сяку-таку чесність «державних мужів» і тому з вірою твердив у вересні 1938 р. по повороті з Мюнхену, що світ врятовано від війни бодай на одну генерацію. Але його наївна віра була пов'язана з мілітарною слабістю та браком готовости Франції активно стримувати розріст сили Гітлера в Европі.

Про внутрішній розвиток подій у тогочасній Карпатській Україні писав наш журнал багато, зокрема містив він багато статтей автора аналізованої тут книжки, проф. д-ра Петра Стерча. Тому й не зупиняємося ближче над цими подіями в цьому огляді. Хочемо тільки ще вказати на факт, що автор користувався офіційними документами урядів Великої Британії, Мадярщини, Польщі, Канади і ін. та використовував літературу в різних світових мовах. Свої твердження автор підтвердив біля 1.500 відкликами до джерел.

Ми щиро рекомендуємо нашим Читачам і всьому Українському Громадянству цю цінну джерельну й науково написану новітню історію Карпатської України й допомогти поширити її в університетських і публичних бібліотеках. Авторові, нашому співробітникові — проф. д-рові Петрові Стерчові — щиро ґратулюємо й бажаємо дальших успіхів.

Емілія Кулик

ЩЕ ОДНА ТРАДИЦІЯ

18 березня ц. р., відбувся дуже вдалий «Вечір з оселедцем» чікаґського Відділу УЗХ. Вечір відкрила пані Емілія Кулик. Нижче друкуємо її слово.

Редакція

Дорогі наші Гості! Милі пані, дорогі нашому серцю членкині нашого Товариства, представниці і представники сприяючих нам Товариств, симпатичні панове, всі сталі бувальці наших скромних імпрез і ті, які може вперше є нашими гостями. Вітаю Вас усіх сердечно і дякую Вам за прибуття та звеличання Вашою присутністю патрона нашої великопустної імпрези традиційного оселедця.

Чи звернули Ви увагу Дорогі Панство, що в теперішньому часі людство щораз більше присвячує уваги тваринам? Не знаю чому це так, може тому, що тварини виявилися більше людяні за людей. Приміром вовк не з'їсть вовка, лис лиса, кінь коня, а людина таки поїдає людину, як не фізично, то в думках і до останньої кісточки, мотивуючи це часто любов'ю до ближнього. Тварини охопили тепер політичний форум і то ще як! Ба навіть у телевізії і фільмах щораз більше звіринних тем із львами, жирафами і слонами, які буяють собі одягнені у власні лискучі хутра по зелених лугах і степах, а не качаються нагі у сексовім дурмані як це діється у людей. Скільки лише заінтересовання і уваги відведено на сторінках преси дарункові Америці від червоного Китаю двох ведмедів, чи буйвула і осла президента Ніксона Мао Тсе Тунґові! У виду цієї світової ваги політичної зміни, що має закріпити приязнь двох народів — американського і китайського — та збу-

дувати на ведмежо-буйволому хребті міст до світового миру — все відійшло в кут: вибори, експльозії на літаках, вбивства, чи процес Анджелі Дейвіс. Уся увага спрямована на це, як приймуть еміґрацію і переселення до нових країн побуту звірі? Бож це звірі, а не люди. Їм не так легко забути Батьківщину і своє середовище та асимілюватися!

Тут приємно мені ствердити, що і ми Золотохресна Громада не остаємося по заду і стараємося підтягнутися до загальної світової ситуації зв'язаної із звіринним світом. Правду сказавши, ми українці все мали сентимент і ріжного рода відношення до звіринного світа, почавши від політики, а скінчивши на музиці. Гербом Львова був лев, карпатські орли знані були в цілій Европі, а про знайомство наших людей із білими ведмедями, сибірськими тиграми чи казахтанстськими верблюдами — дбали наші «єдинокровні» опікуни! В піснях знова оспівали ми і соколів і голубів і навіть сірих горобців. «Розпрягайте хлопці коні», чи «Ой кню мій коню», стало майже застольною піснею на весіллях, вечерницях, гостинах.

Тож і ми вибрали собі патрона, а ним не є великий звір, але для оригінальности — важлива і трохи відмінна тварина, що її залюбки запрошуємо до нашого стола, — а саме оселедець! Сьогодня він зібрав Вас тут панство і під його знаменем будемо гостити Вас. Оселедець це великопостний король. Шкода, що тільки у великому пості звертаємо належну увагу на нього! А варта би більше уваги присвятити йому і зробити із нього нашу всенароднює емблему. Чейже наші славні запорожці як його шанували. Не носили бо на голові слона, жирафу чи буйвула, а оселедця! Виходить оселедець наша народна традиція, а ми ж тепер всі боремося за нашу традицію. Завдяки його, що так скажу спонзорству і при Вашій, Дорогі Гості, помочі наше Товариство зможе підсилити троха нашу касу і прийти із поміччю найбільш потребуючим, переважно старшим і немічним людям, розкинених долею по різних закутках землі. А поміч ця дуже потрібна і ніколи не кінчиться. Із наших скромних фондів ми стараємося втерти гірку сльозу бідноти, розяснити усмішкою самоту, долучити лепту на наші культурні цілі. В цьому благородному ділу помагаєте і Ви, Дорогі Гості, і за це Вам щира подяка — сердечне спасибі!

Ах, яка шкода, що ми не є комерсійним народом, а селянським, як окреслив нас пок. Липинський. Так мало в нас комерсійного таланту! От хоч би цей оселедець! Якби у нас гандлева жилка, то які кольосальні можливості можна б створити із того оселедця і які користи витягнути із того! Уявіть собі якби так в першу чергу надрукувати відзнак УЗХ із оселедцем як патроном Товариства і щоб кожна членкиня, а їх у нас тисячі, обов'язково цю відзнаку закупила. Вже гріш прийшов би до каси. Або випустити на світовий ринок брошки: оселедець УЗХ і то не один сорт а всякі — золоті, срібні, мідяні. Приміром для бльондинок оселедець із синіми очима, для брунеток із червоними, для дівчаток із квіткою на голові, тоненькі в поясі для тих що пішли на дієту, і ширші для тих що не дбають про лінію. А для панів також скажімо шпильки до краваток: оселедець в циліндрі, з хвостиком в гору чи в долину з ріжками. Що кому потрібне і підходить на вибір.

Я думаю панство це був би великого маштабу бізнес. Люди купували би як шалені. Гроші поплили би рікою. Наші фонди росли би як великодні баби. Були б гроші і на Гарвард, і музей, і НТШ, і Сарсель, і навіть можна би мріяти про власне приміщення для нашого Товариства: якусь невеличку кімнатку, бо було би чим оплатити чинш, а не користати із ласки і тулатися то тут, то там — не знаючи ніколи де зібрання членів. Ну і наша пані касієрка мусіла б мати тоді «боді ґард», охоронця, щоб як буде їхати на засідання не схопили її ґанґстери і не зажадали окупу! Не знаю як Ви панство задивляєтеся на цю справу, але ця ідея мене дуже захоплює. Шкода, велика шкода, що ми не є комерсантами. Як не кажіть це принесло би нам більше доходу як гроші із членських вкладок, що половина із них від давна ще не заплачена. Якби щасливим збігом обставин мене вибрано делеґаткою на наступний ювілей УЗХ, то я цей мій проєкт внесла б на пленум нарада. І ануж щось із того вийшло би. І не треба довго ждати. Слідуючий ювілей відбудеться за десять років. Коротких 10 років. Не так зле.

Та мрії мріями, а дійсність дійсністю. Покищо, переведім цей вечір всі у гарному настрої і доброму апетиті, забувши про дієту. Наші пані потрудилися і приготовили для Вас усякого «яствія», що он на тому столі заставленому оселедцевими присмаками, де одною із найбільш важливих страв із оселедця є знаменита шийка.

ПРОФ. МИРОН КУРОПАСЬ ІМЕНОВАНИЙ ЗАСТУПНИКОМ ДИРЕКТОРА РЕҐІОНАЛЬНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ «ЕКШЕН»

Чікаґівський науковець і автор — Мирон Б. Куропась є іменований заступником директора «Екшен» — Район 5, територія 6-ох стейтів з головною кватирою в Чікаґо. Проголошення іменування було зроблено у Вашінґтоні директором Йосифом Блечфордом.

Український вчений Куропась є автором книги «Ді Саґа оф Юкрейн», що появилася в 1961 р. Його найновіша книжка «Українці в Америці» вийде цього літа.

Роджений і через ціле життя мешканець Чікаґа, Куропась у віці 39, буде координувати акції охотників, як теж їх вишколу в стейтах Іллиной, Індіяна, Огайо, Мішіґен, Мисканзін і Міннесота.

Він також буде діяти як діючий регіональний директор «Екшен», аж доки не буде назначений директор. Кватира Району міститься при 1 Норт Вокер Др. «Екшен», горожанський службовий корпус, був установлений през. Ніксоном минулого липня, для координації федераьльної охотничої програми в дома і за океаном. В його програмі є: Корпус мира, Охотники в Службі Америки (Віста), Програма прибраних батьків, Службовий Корпус Вислужених Службовців (Скорс), Активний Корпус Службовців, Програма охотників емеритованих старших громадян Університетський Рік для «Екшен».

Перед вступом до «Екшен», М. Куропась був учителем, асистентом принципала і принципалом в чікаґських публичних школах через 15 літ. Останньо був він принципалом «Мейсон Аппер Ґрейд Сентер» в дільниці в Льондейл від лютого 1970 аж до його номінації до «Екшен».

В 1969-70 рр. він був асистентом принципала в Маршал Аппер Ґрейд Сентер в районі Іст Ґарфілд Парк. Перед тим М. Куропась вчив в публичних школах через 8 літ. Скінчив він Рузвелт Мілітарі Академі в Алідо, Ілл. Одержав бечелор деґрі з психології у Лайола університеті в 1953, ступінь маґістра психології в Чікаґо Рузвелт університеті в 1955. Тепер він докторантом вишкільної адміністрації в Чікаґо університеті.

М. Куропась є активним у багатьох громадських, вишкільних і етнічних групах. Він є членом Президентської Нац. Дорадчої Ради для Титулу III елементарного і вищого вишкільного акту, як також є членом Дорадчої Громади ґовернора Іллиной.

Він теж працює в Національнім Дорадчім Комітеті Американсько-Жидівського Комітету для Національного Проєкту Етнічної Америки.

Він і його дружина, бувша Александра Васків з Линден, Н. Джерсі, — є родичами двох синів Степана 6 років і Михайла 3 роки. М. Куропась є сином Степана і Антоніни Куропась в Чікаґо.

Від Редакції: Нашому приятелеві — сердечно бажаємо якнайкращих успіхів.

З життя в ОДВУ

ВІДЛІТАЮТЬ СІРИМ ШНУРКОМ
Пам'яті дорогого Друга Петра Приймака

Хоч здається всім нам є відомий факт фіналу нашого земного життя, але якось є так, що коли він приходить, всі ми є ним заскочені, стурбовані, розгублені. Так воно й сталося, коли сумна вістка розійшлася кругом, що помер в силі віку, наш Друг, Член ОДВУ, сл. пам. Петро Приймак з Кліфтону, Н. Дж.

Так, покійний Петро хворів останньо на серце, але хто знав цю високу постать, здавалося б здорового чоловіка, годі було повірити, що він так і відійшов. Та це дійсність, хоч болюча, прикра і сумна.

Сл. пам. Петро Приймак народився 15 червня

1916 року в селі Кошилиці, пов. Заліщики, Західна Україна. До Америки прибув в 1950 році і поселився в Пасейку, Н. Дж., а в осени 1971 в сусіднім Кліфтоні. Зразу приїхавши з Европи вступив в члени ОДВУ і був до кінця свойого життя, чесним та відданим цій нашій Організації, сповнюючи різні завдання в ній як касира та члена Управи.

Був головою Українського Товариського Клюбу, який на початку 50 років займався збіркою грошей і одягу для залишенців в Европі і підшукувані праці для нових поселенців, що приїжджали до Америки. Також був членом 182 Відділу УНС та Української Централі в Пассейку, де був голово юклюбу шахістів. Любив дуже українські пісні, тому був активним членом церковного хору української католицької церкви св. о. Миколая і хору «Боян» в Пассейку.

Сл. пам. Петро помер 21-го лютого 1972 року і був похоронений 25 лютого при співучасті своєї близької Родини: Дружини Катерини (з дому Жук) і доньки Гані та сина Василя, як і численних Друзів, які віддали пошану покійному Другові, прибувши організовано на панахиду, похорон, а пізніше поминки. Від ОДВУ прощав Покійного Петра д-г Василь Мочула, а від Української Централі д-г Михайло Яремко, які підкреслювали в своїх жалібних доповідях дружній характер, відданість Українській Справі та безмежну любов Рідній Землі, що їх засвідчив за свого життя. Похоронну Службу Божу відправив парох церкви св. о. Миколая в Пассейку о. Володимир Білинський, а надгробну відправу відслужив сотрудник о. Іван Пайкош. Сл .пам. Петро Приймак похоронений на цвинтарі Сідер Лявн в Патерзоні.

За ініціятивою д-га Василя Мочули і на заклик голови Української Централі в Пасейку: д-га Михайла Яремка, зібрано підчас поминок замість квітів на могилу Покійного 134.00 дол., які розподілено на журнал «Самостійна Україна» в Чікаго 67 дол. і на Оборону й Допомогу УПВ'язням через КОД при ГУ УЗХ 67 дол. Українська Централя замість квітів для свого члена жертвувала на «Самостійну Україну» 25 дол.

Вічну пам'ять про доброго Друга Петра залишили в своїх серцях всі, що Його знали. Нехай американська вільна земля, буде Йому легкою.

Василь Марущак, секретар 34-го Відділу ОДВУ в Пассейку, Н. Дж.

Редакція і Адміністрація «СУ» цією дорогою засилають найсердечніші співчуття Дружині і Рідні, дякуючи всім жертводавцям за пам'ять.

Звіт голови Другого Відділу ОДВУ в Чікаґо, д-ра Юрія Мачука на Загальних Зборах Відділу 4 лютого 1972 р.

Я пічну свій звіт від української народної мудрости, яка звучить: «Які батьки, такі і діти». Які, отже, члени така і їх управа. Від співпраці членства залежить і діяльність Управи. Тому прошу дивитись і оцінювати працю нашої Управи, як свою власну діяльність, діяльність всіх членів нашого Відділу.

Діяльність другого відділу ОДВУ ім. О. Ольжича проявлялася в кількох площинах, а саме в організуванні імпрез, в праці ЦУправи та в роботі місцевих українських організацій.

ІМПРЕЗИ:

1. Бенкет на пошану друга інж. Степана Куропася, з нагоди 70-річчя його народин, відбувся 15 травня 1971 р. при активній допомозі пп. інж. Миколи Олека і Івана Іванчука від УНС.

2. Спільно з 8 Відділом ООЧСУ 25 вересня 1971 р. влаштовано Академію для відзначення 50-ліття постання Української Військової Організації. Друг інж. Юрій Дачишин мав святочну промову та вложив дуже багато праці в організуванні Академії. Прошу загальні збори висловити йому подяку.

3. В сьому річницю смерти бл. п. полк. Андрія Мельника були влаштовані Жалобні Сходини 5 листопада 1971 р. Про життя і діяльність Полковника доповідала українська студіюючa молодь: Олег Верес, п-на Тамара Кузик, п-на Христина Панасюк і п. Борис Бережан.

4. Дня 18 грудня на Ширших Сходинах, івдбулася доповідь друга дир. Миколи Бігуна, гостя з Клівленду. Друг Бігун говорив з рамени братньої ораніагзції «Український Визвольний Фонд», що її очолює друг д-р Володимир Михайлів, а друг Бігун є заступником голови цеї організації. Допсвідач порушив дуже важні проблеми з Українських Визвольних Змагань, підчеркуюпи особливу важність в цих змаганнях УВФ.

5. Відділ гостив на Шириих Сходинах дня 8 квітня 1971 р. Голову ПУН ред. Олега Штуля-Ждановича, який поділився з присутніми своїми враженнями з подорожі по Канаді і ЗСА та вказав на важливі події спротиву на Рідних землях.

6. Колядування наших членів в цьому році увінчалося великим успіхом. Коляда відбувалася на акції ЦУправи. Заколядували 782 доляри, з чого 195.50 вислано ЦУ, а 586.50 долярів на доручення Централі, дано від ЦУ на Пресовий Фонд журналу «Самостійна Україна». Колядували друзі: М. Панасюк, Ю. Буксар, П. Патуляк, Бакбойчук, Л. Кузик, Юл. Юринець, Ем. Бровар, В. Мудрий, Т. Марцинюк і наймолодший колядник Ромко Мудрий. інж. Ю. Дачишин, но і в кінці д-р Ю. Мачук.

7. Відділ, особливо друг Петро Патуляк, помагав братній організації «Український Визвольний Фонд» у збірці фондів на цей Фонд. Одноцентовий Фонд, що його складають наші члени по 4 доляри річно, виносить тільки 80 долярів, а повинен більше виносити, бо Відділ начисляє 66 членів.

8. Відділ помагав також у збірці пожертв для Видавництва «Смолоскип», що його очолює друг Осип Зінкевич і скарбник друг Богдан Гасюк. При допомозі пожертв Видавництво «Смолоскип» готовить до видання англійською мовою дві книги: «Діссент ін Юкрейн» і «Андерґраунд Пейперс фром Юкрайн». Пожертви зложили: Кредитова Кооператива «Самопоміч 100 дол., панство Винниченки 20, панство Дахнівські 10, окружна рада УРС 20, Відділ 423 УНС 10, д-р Ігор і Зірка Цимбалісті 60 та д-р Юрій і Глікерія Мачуки 10. Разом 230 дол. Збірку провів голова д-р Ю. Мачук. Пожертви будуть проголошені В-вом у книзі «За підтримку українськоого народу», що вийде українською мовою.

9. Відділ пгодився бути господадрем 31-го З'їзду ОДВУ, що має відбутися тут в Шератон Готелі в дня 16 і 17 вересня ц.р. До Організаційного Комітету З'їзду від ЦУ будуть входити ред. М. Панасюк і секретар Роман Шраменко. Від нашоого Відділу належать: інж. Ю. Дачишин — голова, інж. Ю. Артюшенко, Юрій Буксар, Петро Патуляк, Трохим Марценюк і д-р Юрій Мачук.

В праці ЦУ ОДВУ наші члени беруть активну участь:

Друг інж. Ст. Куропась є почесним головою ЦУ, ред. М. Панасюк організаційним референтом, а друг інж. Ю. Дачишин членом Контрольної Комісії, друг проф. Мирон Куропась заступник голови і референт молоді.

М. Панасюк є головним редактором о журналу «Самостійна Україна».

Видавничу Спілку і книгарню ОДВУ провадять члени ни нашого Відділу під головуванням інж. Ст. Куропася.. Спілка є фінансовим спонзором «Самостійної України».

Відділ і Видавнича Спілка ,спільними силами висилали свого делеґата Л. Кузика на наради Конференцію ОДВУ, яка відбулася 9 жовтня 1971 р. в Нью Йорку.

Співпраця Відділу з місцевими українськими Організаціями:

В Координаційному Комітеті Канади і ЗСА за Патріярхат УКЦеркви наш Відділ заступають друг М. Панасюк і д-р А. Гаєцький.

В Комітеті для влаштування Академії присвяченої 50 річчю відродження УАПЦеркви належали д-р Ю. Мачук і друг Ілля Матулко.

Місцевий Комітет Дії за Патріярхат Помісної УКЦ очолює друг М. Панасюк, а секретарем є д-р І. Лисейко.

В Комітеті для відзначення роковин Лесі Українки і Стефаника були Трохим Марцинюк і д-р Ю. Мачук.

В Управі місцевої організації «Пласт» є наші члени д-р Іван Лисейко і інж. Дмитро Пілецький.

До складу Комітету для влаштування Шевченківської Академії в 1971 р. входили Т. Марцинюк і д-р Ю. Мачук.

Репрезентація Відділу в імпрезах влаштованих іншими Організаціями:

На Бенкеті для Ювілейних Відзначувань УВУ як також і на Академії був дув д-р Ю. Мачук.

Друзі інж. Дачишин і ред. Панасюк репрезентували Відділ на Святочному Бенкеті Ювілейного відзначення чікаґської єпархії УКЦ.

Друг Трохим Марцинюк репрезентував Відділ на Бенкеті газети «Українські Вісті».

На Ювілейному еБнкеті для відзначення 40-річчя священства о. протопресвітера Ф. Біденького д-р Ю. Мачук зложив привітання для Ювіляту.

На храмовому Святі Українського Православного Собору св. Володимира від Відділу зложив привіт Т. Марцинюк.

На імпрезі Відділу УЗХ в Чікаґо «Вечір з Оселедцем», наші члени взяли участь .

Зложено даток на Український Національний фонд УККА.

Багато наших членів прославилися писанням статтей на сторінках української преси. Дуже плодовитим на цьому полі проявився інж. Ю. Артюшенко. Но і друг інж. Ст. Куропась повернув до журналістики і вже написав кілька цікавих статтей і до «С. У.».

Коли говоримо про батька не можемо не згадати і про сина, друга проф. Мирона Куропася, який активно працює в УНС і республіканській партії.

Закінчуючи свій звіт, почуваюся до милого обов'язку

заявити, що всі учасники на Бенкетах і Святкуваннях своїми власними грішми покривали вступи і часто давали пожертви з власної кишені. Щире їм за це спасібі. Щиро дякую всім членам Управи за віддану співпрацю, які не жалували часу на части сходини. Зокрема дякую інж. Ю. Дачишинові, який часто служив мені своїм досвідом і порадою.

Також сердечно дякую членнам нашої Контрольної Комісії за взірцеву контролю і членам Товариського Суду. Вкінці дякую всім члеам за участь на Ширших Сходинах і імпрезах наших.

КОЛЯДА ОДВУ
20 Відділ, Рочестер, Н. Й. 1971-72

По двадцять долярів: д-р Артимович Теофіль, мґр. Повх Андрій; по 15 дол.: Крижанівський Михайло, Кисіль Роман; по 10 дол.: Бараняк Микола, Білик Микола, Цюга Володимир, Черневич Володимир, Довгалюк Харитон, Дзюба Петро, Федунишин Іван, Ґуран Богдан, Грицик Іван, Кахникевич Тарас, Кіндрат Іван, Кричук Степан, Кучма Іван, о. Куданович, Лучанко Мирон, Лялька Михайло, Олексик Іван, Озарук Михайло, Прузняк Степан, Серветник Ілько, Стеців Андрій, Телявський Теодор, д-р Залізняк, Селез Володимир, Павло Гаріс; по 5 дол.: Абраменко Іван, Баран Володимир, Баранович Іван, Бах Людвік, Білик Любомир, Білик Роман, Білан Василь, Біловус Володимир, Боберський Юрій, Хомик Михайло, д-р Дмитрів Григорій, Ґалуґа, Ґуран Константин, Ґуран Зенон, Гошовський Омелян, Грабар Александер, Грецеляк Степан, Гринчишин Євген, Єйна Микола, Касиянчук Ілля, Кредитова Спілка, Кольцьо Володимир, Костинюк Микола, Костюк Роман, Кознарський Мирослав, Кулик Євген, Тупісь Степан, Кушнір Юліян, Лантух еван, Ленкевич Марко, Манківський Карло, Малинівський Михайло, Мартинець Володимир, Мартинець Мирослав, Матковський Ярослав, Мельник Дмитро, Матійчин Василь, Маркус Ірина, Мотика Володимир, Мигович Микола, Мищук Іван, Остапчук Роман, Остапюк О. Я., Оглюк Микола, Павлишин Степан, Пастернак Степан, Павлик Іван, Саламаха Ілія, Семенюк Василь, Старейкий, Сенкевич Теодор, Шміґель Григорій, Шміґель Любомир, Юрків Павло, Юрків Іван, Тарнавський Володимир, Укр. Вест Сайт Клюб, Зазуляк Володимир, Заплатинський; по 3 дол.: Бабюк Микола, Білик Андрій, Будзяк В., Гафткович Орест, Гапяк Тарас, Гоголюк Василь Юрків Юліян, Кушнір Петро, Кекіш Яр, Матійцьо Петро, Ніновський Ігор, Приймак Володимир, Шевчук Костантин, Скорупський В., Серотюк Петро, Папа Александер, Тулик Йосиф; по два дол.: Деркач Іван, Червінський Нестор, Гузар Василь і Кучмій Василь.

Всім — жертводавцям і колядникам — сердечне спасибіг.

***

Збірка на видання збірника про полк. Є. Коновальця в Рочестер. Н. Й. Пожертви зложили:

По 50 дол.: мґу. Повх Андрій, Лучанко Мирон, Тупісь Степан; по 25 дол.: Федунишин Іван, Прузьник Степан. По 20 дол.: Кричук Степан, Селез Володимир, Олексик Іван, Білик Микола, Манківський Карло, Музичук Василь, Крижанівський Маріян, Кахникевич Тарас, Лантух Іван; по 10 дол.: Лялька Михайло, Прокопенко Павло, Касиянчук І., Довгалюк Х., Дзюба П., д-р Тимочко, Баран О., Білик Любомир, Цюга Волод., Грицик Іван, Гаріс Павло; по 5 дол.: Сташків Петро, Ґалуцький Віктор, Гінцак Осип, Боберський Юр, Семанюк Василь, Стадник П., Матійчин Васидь, Яріш Петро, два дол. — Лисенко. Разом: дол. 532.

Збірщики: А. Повх, М. Лучанко, К. Манківський і Л. Білик. Щиро дякуємо!

***

31-ИЙ З'ЇЗД ОДВУ ВІДБУДЕТЬСЯ В ЧІКАҐО В ДНЯХ 16 — 17 ВЕРЕСНЯ 1972 В ШЕРАТОН ГОТЕЛІ. ПІДГОВЛЯЙМОСЯ ДО МАСОВОЇ УЧАСТИ.

На своїм засіданні 25. 3 ц. р. ЦУ покликала з'їздові комісії, склад яких подаємо нижче. Просимо всіх Друзів розпочати працю чим мога скоріше. Голови комісій будуть відповідати і координувати ділянки дотичних праць, а членів просимо з ними стисло співпрацювати.

Комісія Організаційної Підготови З'їзду:

Голова — інж. Юрій Дачишин, члени: д-р А. Гаєцький, М. Яшко, П. Патуляк, М. Панасюк, Ю. Буксар, інж. С. Куропась, Т. Марцинюк, С. Шумський, В. Якимів, Юліян Юринець, Ст. Паньків, Андрій Особа, Іванчук Іван, а з уряду секретар ЦУ — Роман Шраменко.

Номінаційна Комісія:

Голова — В. Різник, члени: М. Яшко, П. Ґенґало, С. Кричук і І. Попович.

Мандатно-Верифікаційна комісія:

Голова — Р. Шраменко, члени: інж. Я. Варивода і Юліян Юринець.

Комісія Просьб і Скарг — буде покликана на З'їзді.

До всіх вище названих комісій входить з уряду Голова ЦУ ОДВУ. Всі комісі, за виїмком Організаційної Підготови мають бути З'їздом затверджені, в поданому чи доповненому складі.

ПОВІДОМЛЕННЯ БЮРА ПУН

VI Сесія УНРади мала на меті дати новий напрямок праці ДЦ УНР та його складовим частинам. Замість бажання і сподіваних успіхів почались майже зразу після VI Сесії важкі внутрішні ускладнення, які довели до резиґнації оГлови УНРади д-ра Якова Маковецького в травні 1971 року.

Ці ж ускладнення в житті ДЦ УНР виявили глибоку кризу внутрі ДЦ УНР. Усунення її вимагає основних ідейно-програмових та структурних змін ДЦ УНР, усучаснення змісту й методики його праці, а передусім привернення плятформи об'єднання політичних сил з 1948 р.

ОУН робила заходи на VI Сесії УНРади та після неї для скріплення ДЦ та наближення його структури, ролі й змісту праці до сучасних завдань української визвольної політики. В цих заходах ОУН зокрема ставила наголос на ролю і значення Української Національної Ради, як бази консолідації та форуму вияву всіх напрямків вільної політичної думки.

Сучасний стан в ДЦ УНР виразно виявляє тенденції, які ведуть до повного занепаду великого задуму із 1948 р. Теперішня т. зв. більшість в УНРаді, якої фактичним речником являється президент УНР М. А. Лівицький, бачать майбутнє ДЦ у факті самого його існування та в незрушимості його структури за всяких умовин визвольної боротьби та за всякого укладу суспільно-політичних сил на чужині. Знову ж ОУНз, яку називають речником опозиції із легковажніст юставиться до традиційно-леґітимних факторів у структурі ДЦ УНР, забуваючи про їх політично-державне значення в боротьбі українського народу за його духово-національну самобутність. Зудар тих двох тенденцій довів до нідваження самих основ консолідації українського політичного світу, на яких була сперта Українська Національна Рада.

З мето юнаближення і співпраці цих двох груп «більшости» і «опозиції», ОУН пропонувала і пропонує ряд заходів, які, якщо були б прийняті обидвома сторонами могли б причинитися до спільної підготови VII Сесії УНРади та евентуально допомогти зліквідувати існуючу кризу в ДЦ УНР.

Ось деякі з заходів пропонованих ОУН:

1. Відкликання Президією УНРади Постанови VI Сесії УНРади про спеціяльні повновласті Президента УНРади, які є незгідні з Тимчасовим Законом і які обмежують права і повновласті Президії УНРади і ВО УНРади.

2. Привернення консолідації українських політичних сил на форумі УНРади в згоді з плятформою з 1948 р., яка стала основою реорганізації ДЦ УНР.

В згоді з тим:

а) Президії УНРади слід відкликати постанову з 22 травня 1971 р. про завішення ОУНз у правах членів УНРади;

б) привернути права членів УНРади одноіменним політичним середовищам т. є. УРДП під проводом В. Гришка і УНДО під проводом О. Яворського, в згоді з давнім прецеденсом участи в УНРаді трьох ОУН і двох УРДП (І. Багряного й І. Майстренка).

в) перевести зміну Виборчої Ординації до Громадського Сектора УНРади по думці статті 5о- статті Тим. Закону, допускаючи до участи у виборах всіх українців і українок, що підтримують ДЦ УНР.

ОУН є переконана, що прийнявши ці заходи, Президія УНРади створить необхідні передумови для зрушення з мертвої точки сучасну кризу ДЦ УНР та включення в підготовку VII Сесії УНРади всіх членів УНРади.

Дотеперішні зустрічі Голови і представників ПУН з президентом УНР М. А. Лівицьким вказують, що він, речник «більшости» не має зрозуміння ані бажання діяти в напрямі створення необхідних передумов для привернення внутрішнього миру між складовими організаціями і середовищами УНРади.

Вичерпавши ці заходи для направи ситуації внутрі ДЦ УНР, ОУН інформує про це український загал, щоб він був точно поінформований про те хто несе відвічальність за продовжування кризи в ДЦ УНР.

До часу, поки вимоги і пропозиції ОУН не знайдуть зрозуміння належних чинників ДЦ УНР, ОУН вирішила:

а) відкликати всіх своїх представників із поодиноких органів ДЦ УНР;

б) залишитися членом УНРади;

в) з уваги на те, що ОУН не може і не братиме ніякої участи в праці органів ДЦ УНР та його системи в діяспорі — ОУН не може нести жадної відвічальности за теперішній і майбутній розвиток на терені ДЦ УНР і УНРади.

ОУН закликає всі політичні середовища і українське громадянство робити все можливе, щоб відповідальні за ДЦ УНР і УНРаду чинники повернулись до спільної плятформи консолідації українського політичного життя з 1948 року. Як в минулому, так і в майбутньоому ОУН підтримує ці заходи, без огляду на те, хто їх ініціюватиме, які будуть спрямовані на привернення внутрішнього миру і консолідації українського політичного світу.

1 травня 1972 року

Бюро Проводу Українських Націоналістів

Independent Ukraine

2315 WEST CHICAGO AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60622

Return and Forwarding Postage Guaranteed

BULK RATE
U. S. POSTAGE
PAID
Chicago, Ill.
Permit No. 7547

DR D. PAWLYSZYN
4429 STATE RD
CCEVEIAND.OHIO 44IO9